Leto LXIV | Poštnina plačana v gotovini | V Ljubljani, v četrtek, 30. januarja 1936. | Štev. 24 a | Cena 1.50 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Tiha revolucija v Podonavju

Drugi svetovni dogodki zadnjih tednov so nekoliko zasenčili revolucijo, ki se je čisto tiho začela v Podonavju. Oznanil jo je prihod Milana Hodže na čelo češkoslovaške vlade. Vsa ozadja tega dogodka nam še niso znana in tudi tako kmalu ne bodo. Le to pa dobro razumemo, da je moral imeti predsednik Masaryk zelo tehtne razloge, da se je umaknil in s spremembami, ki so njegovemu umiku sledile, oziroma ga že spremljevale, napravil prostor za Milana Hodžo, ki je vsa povojna leta s svojimi lastnimi nazori o Podonavju tako rekoč tekel zraven voza državne politike, a se pri tem ni upehal, ker je vedel, da pride ura, ko bo čas zrel za uresničitev njegovih podonavskih načrtov.

Ta trenutek je očividno nastopil ob prelomu starega leta. Občudovati moramo realizem češkoslovaškega političnega genija, da ga ni zamudil, ampak ga spretno ujel, z lahkoto prebrodil vsa drugod tako težavna osebnostna vprašanja, potisnil v ozadje osebnosti, ki bi s e d a j ne mogle koristiti, in postavil v ospredje može, ki jih s e d a n j i položaj potrebuje. Milan Hodža niti trenutka ni čakal, ampak je takoj zgovorno povedal, čemu je prevzel vodstvo češkoslovaške politike. Njegovo prvo zunanjepolitično dejanje je bil sestanek z avstrijskim kanclarjem v Pragi. Kako dobro je politična Evropa razumela revolucionarni značaj tega sestanka, dokazuje oblak zlohotnih ugibanj in celo intrig, v katerega so ga hoteli nekateri zaviti. Nas intrige ne zanimajo, radi bi pa povedali, v čem vidimo v prihodu Milana Hodže na čelo češkoslovaške politike in v sestanku z avstrijskim državnikom, ki mu je sledil, znake neke vrste revolucionarnega pokreta v dosedanjih naziranjih o organizaciji podonavskih držav.

V povojni dobi je ležalo na politični mizi srednje Evrope že nebroj načrtov. Prav po vojni so se nekateri zelo uvaževani zapadnoevropski državniki kaj radi ustavljali pri misli, da morda le ni bilo prav, da je avstro-ogrska monarhija razpadla in da bi bilo politično modro, če bi se v neki drugi obliki zopet obnovila. Male podonavske države so takrat nosile ponižujoče ime nasledstvenih držav. Tem ljudem je bil položaj pri nas popolnoma tuj, o zgodovini narodov, ki jih je svetovna vojna osvobodila, niso vedeli nič, nasproti življenju so postavljali zapršene tradicije, ki so bile same velika zgodovinska laž. V samoobrambi proti tem »odrešiteljem« Podonavja se je morala ustanoviti prva povojna trozveza, ki si je nadela ime Male zveze. Šele potem so ti absurdni poskusi obnove stare države prenehali. Sledila je dolga doba popolne anarhije v Podonavju. Srednjo Evropo so smatrali kot terra nullius. Vsaka izmed velesil si je prisvajala pravico, da rije za zakladi po podonavski kotlini ter da si srednjo Evropo podjarmi za svoje lastne politične zgradbe v Evropi. Tako so se po zaslugi velesil v srednji Evropi ustvarili tabori, ki so od svojih vsiljenih zaščitnikov prevzeli bojna gesla in z njimi potem tudi drug drugega obdelavali. Še več: Velesile so vprizorile pravo orgijo mamljivih vabil, podkupovanja in groženj, da bi posamezne države iztrgale iz nasprotnega tabora in si jih podredile. Odposlanci velesil so potovali križem srednje Evrope in vzdrževali med podonavskimi državami napetost, ki jim je šla v račun, nam vsem pa na živce.

Prišlo je celo tako daleč, da so si na primer l. 1934. velesile že domišljavale, da si lahko medsebojne obračune poplačajo z drobižem v srednji Evropi. Tej anarhiji je napravilo konec več močnih dejanj, s katerimi so se podonavske države nekoliko otresle objema velesil in poudarile željo po samobitnem življenju. Sem spada ustanovitev Male zveze kot zunanjepolitične enote, ustanovitev Balkanske zveze in končno ustanovitev tako imenovane italijanske trozveze, ki objema Avstrijo in Madjarsko in ki si je dala interesantno nalogo, da naj deluje kot dinamitni rov, potisnjen v osrčje nasprotnikovih postojank, da tam eksplodira in vse raznese. Podobne rove je potiskala v Podonavje tudi Nemčija, zadnje čase pa še sovjetska Rusija.

Prišla je končno italijansko-abesinska vojna, ki je pozornost velesil iz Podonavja, kjer je bila dolga leta osredotočena, nenadoma prenesla na druge, važnejše politične fronte. Podonavske države so ostale same med seboj sredi neznosne gospodarske stiske in v zadušljivem političnem ozračju. Nastopil je tisti psihološki trenutek, ko se lahko srednjeevropske države brez prič in brez vmešavanja tretjih same med seboj pogovore, kako bodo živele druga poleg druge. Treba ga je bilo izkoristiti in češkoslovaškim državnikom gre zasluga, da so ga ujeli. Sodelovanje srednjeevropskih držav danes po 17 letih samostojnega političnega življenja, ko so odmrli najstarejši rodovi in so vstali mladi, v narodnih državah rojeni in vzgojeni, ne predstavlja več nobene nevarnosti, posebno če se ne vrivajo vmes roke velesil, ki na tem področju nimajo ničesar iskati. Torej je treba to sodelovanje organizirati brez oklevanja. Ne po starih načrtih Podonavja pod vodstvom Francije, ali Italije, ali Nemčije, ne s komaj prikrito željo, da bi ena skupina drugo nadvladala in jo terorizirala marveč na podlagi **m e d s e b o j n e g a p r i z n a n j a o b s t o j e č e g a r e d a** in medsebojnega spoštovanja državne neodvisnosti in samobitne kulture.

In to je menil češkoslovaški ministrski predsednik Milan Hodža, ko je dejal, da je sedaj prišel čas, da resno govorimo o zbliževanju, ki mora biti istočasno politično in gospodarsko in ko je svojo zamisel še bolj pojasnil rekoč, da je treba končnoveljavno priznati, da obstojajo v srednji Evropi določene skupine držav, ki imajo svoje določene cilje. Mesto, da bi skušali te skupine razdirati, je treba organizacijo Podonavja začeti tam, kjer je edino mogoča, namreč, da stopijo v pogajanja te priznane skupine, to so italijanska trozveza, Mala zveza, Balkanska zveza in Baltska zveza. Prvi poskus naj velja gospodarskemu in političnemu zbližanju držav Male zveze z državami italijanske trozveze. Schuschniggov obisk pri Hodži je prvo dejanje v novem razvoju Podonavja. Končni cilj tega novega zbiranja, ki nosi zopet pečat češkoslovaške politične iznajdljivosti, ne more biti kaj drugega, kakor da se pogodbeno zajamči gospodarska skupnost Podonavja, česar do sedaj vsled raznih političnih okoliščin in mednarodnega spletkarjenja ni bilo mogoče doseči, in da se nekako obnovi zgodovinska gospodarska povezanost Podonavja, ki jo je bilo treba l. 1918. razbiti, da so narodi prišli do svojih pravic in do svoje svobode.

Toda zdi se, da misli Milan Hodža še mnogo dalje. Treba je preprečiti, da Podonavje znova ne postane eldorado velesil. Treba je torej tudi preprečiti, da bi se ena ali druga srednjeevropskih držav smela sama pogajati s kakšno velesilo ter tako vnašati v medsebojno žitje nove spore in nove intrige. Z velesilami naj sklepa sporazume srednja Evropa kot organizirana gospodarska in zunanjepolitična enota. To velja za Nemčijo, to velja za Italijo in naposled tudi za Rusijo. Milan Hodža imenuje to novo skupnost »srednjeevropski pokrajinski pakt«. Ime je seveda postranskega pomena. Gre za idejo, ki je sama na sebi velika in plodovita, ker izvira iz ponosne predpostavke, da živijo v srednji Evropi dozoreli narodi, ki so dozoreli predvsem v neznosni gospodarski stiski, ki so jo morali brez tuje pomoči sami nositi, dozoreli in zdravi narodi, ki potrebujejo za svoj neoviran razvoj medsebojne opore, da jih ne stisnejo in zdrobe imperializmi in kulture, ki s treh strani z veliko težo pritiskajo ravno v osrčje srednje Evrope.

Zato smo rekli, da se je z Milanom Hodžo začela tiha revolucija v Podonavju.

Herriotove sanje:

Blok: Francija - Anglija - Rusija

Lavalov padec na zahtevo Moskve
Komunistični manifest: „Republika francoskih sovjetov“

Pariz, 29. jan. TG. Zdi se, da je odhod Lavala, ki ga je nadomestila bolj levičarska vlada s Flandinom kot zunanjim ministrom, na široko odprl kanale za sovjetske intrige. Sovjetski zunanji minister Litvinov seveda ni zamudil prilike in je takoj prihitel v Pariz, da stopi v stik z novimi prijatelji. Lavala baje ni maral, prvič, ker se je svoje dni tako obotavljal pri obisku Moskve, drugič pa, ker ni hotel predložiti parlamentu v Moskvi podpisano zvezno pogodbo. Sedaj bo vse v redu. Sedaj bo šlo bolj gladko.

Herriotov list »Ere Nouvelle« objavlja navdušen članek o francosko-ruskem sodelovanju, ki bo sedaj, ko je Sarraut nadomestil Lavala, lahko zavzelo široke oblike. Herriot sanja v listu o **n o v i v e l i k i t r o z v e z i m e d A n g l i j o, F r a n c i j o i n R u s i j o. Ker je skoraj verjetno, da bo po parlamentarnih volitvah zmagala levica in bo prišel Herriot v zunanje ministrstvo, so članki v »Ere Nouvelle« značilni za bodočo smer francoske zunanje politike. Zaenkrat je treba samo potrditi francosko-sovjetski sporazum v francoskem parlamentu, kar bo pod Sarrautom zelo lahko. Toda to bo šele začetek. Sodelovanje s sovjetsko Rusijo mora biti bolj obsežno in ga je treba spopolniti z angleško-rusko zvezo, tako, da bo prevzela jamstvo za mir v Evropi velika t r o z v e z a v e l e s i l A n g l i j e, F r a n c i j e i n R u s i j e. Za mir obstojajo tri nevarnosti: italijansko-abesinska vojna, japonski imperijalizem in oboroževanje Nemčije. Samo označena trozveza se bo tem nevarnostim mogla zmagovito postaviti nasproti. Tako »Ere Nouvelle«, tako Herriot, tako nova francoska zunanja politika.** Litvinov se je lahko s smehljajočim obrazom poslovil od novih francoskih kolegov ter mirnim srcem šel v London, da v imenu boljševiške vlade počasti pokojnega kralja Anglije.

V »Liberte« pa piše Jacques Bainville, da ima vse dokaze v rokah, da je moral Laval pasti v prvi vrsti **n a z a h t e v o m o s k o v s k e v l a d e**, ker je zavlačeval ratifikacijo francosko sovjetske zvezne pogodbe.

Pri tej priliki je zanimivo omeniti tudi komunistični kongres, ki je te dni zasedal v Parizu. Francoski komunistični voditelji so prebrali poseben manifest, ki je bil razdeljen med tovariše. Menifest pravi med drugim »da se je treba v prvi vrsti zahvaliti komunistom, da je skupna fronta ostala tako močna in da je strmoglavila Lavala.« »M i k o m u n i s t i, tako pravi manifest dalje,« d e l a m o d o s l e d n o z a t e m, d a u s t a n o v i m e v F r a n c i j i r e p u b l i k e s o v j e t s k i h s o v j e t o v«. Kdor je z njimi, se bori za iste cilje. Manifest zahteva od nove vlade, naj nemudoma razpusti vse patrijotične organizacije, naj izčisti iz vojske vse pripadnike rojalističnih in fašističnih struj, naj dovoli, da se vojaki svobodno med seboj pomenijo (krasen izraz za vojaške sovjete) in naj nemudoma ratificirajo v parlamentu pogodbo s sovjeti. Končno zahteva manifest, naj se ustanovi preiskovalna komisija, ki bo Lavalove zunanjo politiko natančno pregledala in Lavala, ki je fašistično vojno pospeševal, poklicala pred sodišče. Nazadnje zahteva manifest uvedbo 40 urnega delovnega tedna ter razlastitev vsega premoženja, ki presega pol milijona frankov (poldrugi milijon Din).

Svetovna politika v Londonu

Litvinov pri kralju Edvardu

Križni sprejemi evropskih diplomatov

London, 29. jan. c. Že dolgo po svetovni vojni London ni uprizoril tolike diplomatske aktivnosti, kakor se je razvila ravno današnji dan. Povsem izgleda, da stojimo na pragu nove dobe v evropski zunanji politiki in da to dobo oblikujeta skupno novi kralj Edvard VIII. in pa zunanji minister Eden. Sicer se povsod omenja, da imajo ti obiski in današnji posveti pretežno vljudnostni in protokolarni značaj, vendar pa so vsi ti obiski in razgovori tako skrbno pripravljeni, da je jasno, da gre tokrat za osnovna vprašanja sodobne mednarodne politike.

Kakor rečeno, sta kralj **Edvard VIII. in zunanji minister Eden delala skupno**. Eden je najprej sprejel skoraj vse zunanje ministre — svoje tovariše, ki so prišli na pogreb kralja Jurija v London. Najprej je Eden večkrat zaporedoma sprejel francoskega zunanjega ministra **Flandina**. Nato je bil pri Edenu belgijski ministrski predsednik in zunanji minister **Van Zeeland**. Nato je prišel v zunanje ministrstvo nemški zunanji minister von **Neurath**. Največjo senzacijo pa je zbudilo dejstvo, da je bil za Neurathom popoldne prvi sprejet pri Edenu avstrijski podkancler princ **Starhemberg**. Za Starhembergom je prišel v zunanje ministrstvo portugalski zunanji minister **Monteiro**, nato pa madžarski zunanji minister **de Kanya**. Zadnji je bil sprejet **afganistanski** zunanji minister.

Medtem pa je Eden še imel toliko časa, da je obiskal bolgarskega **kralja Borisa III.**, pri katerem je ostal dobre pol ure v razgovoru. Zvečer bo šel Eden na večerjo k **romunskemu kralju Karlu** in bo pri tej večerji dolg posvet med Edenom, kraljem Karlom in zunanjim ministrom Titulescom.

Kralj Edvard VIII. je popoldne ob 15.30 sprejel romunskega zunanjega ministra Titulesca, s katerim se je razgovarjal pol ure. S tega razgovora se je Titulescu takoj odpeljal k ministrskemu predsedniku Baldwinu in z njim nadaljeval posvetovanja.

Največja senzacija dneva pa je bila vest, da bo tudi Litvinov sprejet pri kralju Edvardu VIII. **Litvinov se je kmalu nato v elegantnem fraku in protokolarnem cilindru pripeljal v buckinghamsko palačo. Litvinov je pri kralju ostal pol ure in zatrjuje se, da je bil ta sestanek vsebinsko najbolj bogat, ker je bil skrbno pripravljen. Dopoldne je namreč odšel k Litvinovu Eden in mu sporočil željo kralja Edvarda za razgovor. Eden je pri Litvinovu ostal na kosilu in med kosilom je bila pretresena in urejena cela vsebina političnega razgovora med Litvinovim in kraljem Edvardom.**

Pri kralju Edvardu je bil tudi avstrijski podkancler knez **Starhemberg**, ki je bil nato prav tako kot **Titulescu** sprejet pri Baldwinu. Zvečer ob 18 sta imela **Titulescu in Starhemberg daljši razgovor pred večerjo, ki bo zbrala kralja Karola, Edena in Titulesca.** V večernih urah so se raznesle govorice, da bo kneza Starhemberga sprejel tudi knez-namestnik Pavle.

Proti Nemčiji - za Rusijo

London, 29. jan. SE. Francoski in angleški zunanji minister sta imela daljše razgovore, na katerih sta razčlenila dvoje važnih vprašanj evropske politike: namen Nemčije, da oboroži Porenje in namen Francije, da ratificira zvezno pogodbo s sovjetsko Rusijo. Glede Nemčije obstoji baje namen, da bodo angleška, francoska in belgijska vlada v kratkem izdale s k u p n o i z j a v o, v kateri bodo nastopile proti nakanam Nemčije, da prelomi svoje obveznosti v Porenju, glede Rusije pa se je baje Eden izjavil pripravljenega na dan ratifikacije rusko-francoske pogodbe v francoskem parlamentu izdati uradno izjavo, v kateri bo angleška vlada ratifikacijo tudi od svoje strani odobrila kot prispevek k evropskemu miru.

Bivši zunanji minister Laval je nedavno zahteval od Italije, da naj pove, kakšno stališče bo zavzela v primeru, če Nemčija prekrši pogodbene odredbe o razoroženi zoni. Italijanska vlada je odgovorila, da bo v tem primeru zavzela isto stališče kot Francija in da je naglasila, da je kljub vojni v Vzhodni Afriki z vsem možnim pripravljena, da izvrši vojaške obveze, ki so zanje obveze po določbah locarnskega pakta. Italijanski odgovor je bil dostavljen v London, kjer je bil zelo dobro sprejet.

Roka iz Berlina v Rim

Trgovski in politični sporazum med Italijo in Nemčijo

Pariz, 29. jan. b. Agence Economique et Financiere poroča iz Rima, da je med **italijansko in nemško vlado doseżen značilen trgovski, politični in gospodarski sporazum**. Sporazum je baje že podpisan. Ista vest opozarja tudi na pomen nekega razgovora, ki ga je imel nemški veleposlanik von Hassel po svojem povratku iz Rima s šefom italijanske vlade Mussolinijem. **Med Rimom in Berlinom je doseženo gotovo zbližanje v najvažnejših vprašanjih. Zato je stališče barona Aloisija v vprašanju Gdanska najboljši dokaz.**

„Našli boste Italijo tam, kjer jo najmanj pričakujete...“

Nenadni obiski diplomatov v Podonavju so povzročili v rimskih političnih krogih precejšnjo vznemirjenost in skrb. V zvezi s tem piše današnja jutranja »Tribuna« naslednje: **V primeru, da bi sankcijska fronta držav poostrila pritisk na Italijo, bi bilo prav, če bi Italija pričela s preorijentacijo smernic svoje zunanje politike.** Popolnoma je razumljivo, da se članek »Tribune« nanaša na najvažnejše zunanjepolitične dogodke. **Če želijo fanatični zagovorniki sankcij iti tako daleč, da se prepove uvoz petroleja v Italijo, potem isti fanatiki ne smejo pozabiti, da se bo iz istih razlogov spremenil položaj v Evropi in bodo našli Italijo na tisti strani, kjer oni najmanje mislijo.**

Grožnje glede petroleja

Rim, 29. jan. b. Vse inozemsko časopisje se vprašuje, kaj bo potem storila Italija, če se bodo končno pričele izvajati sankcije z zaporo petroleja. Na to odgovarja italijanski tisk: Ni točno, da se Italija tajno pripravlja, da se počasi vda v svojo usodo in sprejme petrolejske sankcije. Tudi ni točno, da se pripravlja tako, da bi se maščevala nad državami, ki so odločene, da pristanejo na vse sankcije, **temveč je točno samo to, da Italija ne bo tiho sprejela prepovedi uvoza petroleja, pa naj bodo sankcije v tej zadevi še tako obzirne naprej njej. Italija je že zdavnaj izjavila, da bo smatrala izvajanje petrolejskih sankcij proti njej kot sovražni akt in bo storila ukrepe, ki jih bo smatrala za najbolj učinkovite.**

Plebiscit o kolonijah

Hitlerjeva najnovejša presenečenja

Berlin, 29. jan. c. Danes so se tukaj razširili glasovi, da misli Hitler presenetiti svet z veliko nemško manifestacijo za kolonije. Hitler misli namreč meseca marca organizirati v Nemčiji plebiscit z zahtevo, da naj se Nemčiji vrnejo kolonije. Ta plebiscit naj bi obenem odobril Hitlerjevo politiko. Hitler bo pozval državljane s kratkim proglasom, da naj glasujejo za to, ali so za kolonije, ki jih Nemčija mora dobiti nazaj. Po mnenju tiska bi imel ta plebiscit za nemško politiko isti pomen, kot ga je imel meseca avgusta plebiscit, s katerim se je dal Hitler proglasiti za državnega kanclerja in Führerja.

Posveti o Podonavju

Vprašanja v Pragi

Praga, 29. jan. TG. V zunanjem ministrstvu se nočejo izraziti o tem, če je zadnje dni res prišla od obeh zaveznic Male zveze posebna nota, v kateri zaveznici predlagata češkoslovaški vladi, naj stavi, predno sploh začne pogajanja z Avstrijo, kot je bilo sklenjeno pri zadnjem obisku avstrijskega zveznega kancelarja v Pragi, avstrijski vladi zahtevo, da slovesno izjavi, da obnove habsburške dinastije ne bo več zasledovala. Istotako odklanjajo v zunanjem ministrstvu vsako pojasnilo glede odgovora, ki ga je baje češkoslovaška vlada poslala svojima zaveznicama v Mali zvezi, da se ji predlog ne zdi sprejemljiv, ker da ni treba gospodarskih pogajanj z Avstrijo preveč obremenjevati, in da je avstrijska vlada o blejski resoluciji in o nespremenjenem stališču držav Male zveze v habsburškem vprašanju itak obveščena.

Kairo, 29. jan. c. Danes so se nadaljevali dijaški nemiri v glavnem mestu. Pri spopadih je bilo ranjenih 60 dijakov, pa tudi redarjev je bilo več ranjenih. Sedaj se stavkovno gibanje in nemiri širijo po vsej provinci.

Dunajska vremenska napoved: Pretežno oblačno, ponekod dež, še zelo milo. Čez dva do tri dni mogoče sneg.

Kdo pretirava

Kaj je z rasom Desto?

Samo bitka s predstražami — 3000 mož

Džibuti, 28 jan.

»United Press« poroča o razgovoru, ki ga je imel dopisnik z zastopnikom »Universal-filma« g. Howardom Vinerom, ki je s švedskim letalcem, baronom von Rosenom v letalu preletel abesinske pozicije na južni fronti in obiskal rasa Desto.

»Ko sem pred 14 dnevi kot filmski reporter obiskal čete rasa Deste, je njegova armada štela komaj 3000 mož. Bilo je to 3000 izredno slabo oboroženih in še slabše hranjenih vojakov, brez najpotrebnejšega orožja, ki so vrhutega bili še moralno zelo potlačeni radi neprestanih italijanskih napadov iz zraka. Večkrat sem imel priliko opazovati skupine dezerterjev, ki so se pomikale v severno-zapadni smeri doline Ganale Dorra in iskale v ozadju živeža.

160.000 čaka v gorovju

To so bile abesinske čete pri Dolu. Ko pa sva z baronom von Rosenom letela 360 km severno-zapadno od Dola, nam je postalo jasno, kje bo ras Desta mogel Italijane ustaviti, ako bodo sploh tako daleč prišli. Gledala sva pod seboj strašno razrito pokrajino, polno strmin in prepadov, kakršnih nikjer drugod v Abesiniji nisem opazil. — Dežela je pokrita s tropičnimi pragozdi in poraščena v neprehodno goščavo. Toda za to naravno oviro, ki je najmogočnejša obramba proti vsakemu prodiranju, sva opazila rodovitne in krasno obdelane pokrajine, ki se raztezajo v daljavi. Tu pa je prava žitnica za abesinske čete, ki jih cenim do 160.000, ki čakajo italijanskega prodiranja v pokrajini, kjer sovražnik radi silnih razdalj nikakor ne bo mogel kriti svojih bokov. Čete pa, ki stoje v tem predelu Abesinije, so pa popolnoma drugače razpoložene, kakor oddelki rasa Deste pri Dolu. Bojevite so in si sveste zmage vse drugače, kakor pa oni sestradani oddelki, ki so se umaknili pred italijansko ofenzivo v dolini Ganale Doria.

Abesinske čete, ki so stale pri Dolo, so bile so italijanski tank, ki je zapuščen ostal sredi skal, dejansko le šibke predstraže. Sam sem videl, da pustili 24 ur stati, ne da bi ga Abesinci okupirali. Imel sem vtis, da so abesinske čete držale položaje pri Dolu samo radi tega, ker jih nihče ni napadel. Ras Desta je še pred italijansko ofenzivo, ki je označena z bitko pri Dolo, potegnil svoje čete nazaj proti severu, najbrže radi tega, ker jih v puščavi pri Dolo ni mogel prehraniti. Kar so Italijani imeli pred seboj v bitki pri Dolo, so mogli biti le mali abesinski oddelki.

„Do zadnjega diha"

O svojih načrtih mi ras Desta sicer tedaj ni ničesar govoril. On je itak znan po tem, da je jako zaprt pred tujci. Samo to je rekel: »Moji ljudje se bodo borili do zadnjega diha. Kar rabimo, so le zdravniki.« In to je le preveč res. Videl sem mnogo težko ranjenih s strašnimi ranami in v groznem trpljenju, ne da bi mogli upati na kako zdravniško pomoč. Pri Dolo ni bilo nikakih zdravnikov in tudi ne nobenih prevoznih sredstev. Prvo obvezovališče je bilo šele v bližini Negelia, kjer se nahaja švedski lazaret. Tamkaj sem videl zdravnike, ki so se vprav nečloveško trudili, toda nemogočih stvari ne more nihče napraviti.

Abesinski cesar: „Ni res!"

Cesar odločno zavrača italijanska zmagoslavna poročila

Abesinski cesar je poslal iz glavnega stana v Dessie sledečo brezžično poročilo v svet:

»Zmagoslavne napovedi o italijanskih zmagah na severu okrog Makale in na jugu okrog Negelia izhajajo očividno iz potrebe, da se dvigne morala italijanskega ljudstva, ki je bila vsled tudi od Italijanov priznanih porazov in umikov na severu in Ogadenu zelo omajana. Ras Desta na jugu ni bil poražen, ampak je svoje čete umaknil iz ravnine okrog Dola v gorovje severno od Negelia, kjer Italijani ne morejo več uporabljati tankov in kjer je pokrajina mnogo bolj pripravna za abesinski način četniškega vojskovanja. Pri Dolo ni bilo nobene bitke, ampak so italijanske čete samo zasedle od Abesincev pravočasno izpraznjeno ozemlje, potem, ko so ga še prej bombardirale in s tem pobijale mirno poljedelsko ljudstvo po vaseh in trgih. Italijani so odnesli »zmago« nad izpraznjenim ozemljem in nad civilnim prebivalstvom, ko so predstraže rasa Deste bile že davno v gorovju. Abesinski napad severno od Makale je povzročil težke izgube na obeh straneh, a je prisilil Italijane, da so morali zapustiti utrjene postojanke, ki so jih z velikim plenom sedaj zasedle naše čete. To so gola dejstva, ki tvorijo torej osnovo za italijansko vpitje o velikih zmagah nad nami. Jaz rad priznam, da imajo moje čete težave, ker se morajo boriti proti strojem, toda tudi mi smo se naučili varovati se bombnih napadov in italijanski motorizirani tanki so se izkazali ničvredne v naših gorah. Morala mojih čet je dobra. Oni, ki največ trpijo od italijanskega načina vojskovanja, niso vojaki, ampak civilno prebivalstvo v zasedenih pokrajinah, kjer gre italijanska politika za tem, da popolnoma uniči domače ljudstvo in razruši pod naslovom »kulturnega poslanstva« vse njihovo imetje. Mi obžalujemo, da Zveza narodov še vedno zavlačuje s petrolejskimi sankcijami, ki bi italijanskim letalom vzela možnost, da uničujejo civilno prebivalstvo v zasedenih pokrajinah.

Dessie, 28. januarja.

Haile Selasie I.

Angleška poročila:

Reuter poroča: Na severni fronti se je zopet začela gerilska vojna posebno v sektorju Makale. Na jugu general Graziani izkorišča svojo zmago na reki Ganale Doria.

Četniška vojna na severu

Reuterjev dopisnik iz Desijeja poroča, da so po vesteh, ki so prispele tja iz abesinskega vira, abesinski vojaki v bitki pri Makali pokazali svojo veliko sposobnost in znanje v četniškem boju, ko so vsako noč nenadoma napadali najbolj občutljive točke sovražnikove. Ob tej priliki so abesinski vojaki klali Italijane med spanjem, nato so se pa zopet v največji tihoti umaknili. Dedjasmač Teka je ponoči s 25 vojaki prodrl skozi italijansko črto pri Akebi in iznenadil italijansko četo, ubil 10 Italijanov in pet ranil in vzel kot plen 26 pušk. Dva ranjena Abesinca so morali pustiti, ker so Italijani prehitro dobili pomoč.

Poglavar Negac, ki je vršil patrolno službo ob cesti v Adupje je iznenadil manjši oddelek Italijanov. Italijanski vojaki so pobegnili. Pet častnikov pa je bilo ujetih.

Dedžasmač Sanlio je imel spopade z oddelkom 300 eritrejskih italijanskih vojakov, ki so hoteli vdreti v pokrajino Tembijen. Ob tej priliki so ubili Abesinci italijanskega kapitana in pet Askarov, ostali vojaki pa so pobegnili in so pustili na bojišču orožje in hrano.

Badoglio: 700 mrtvih - ranjenih

Reuterjev dopisnik poroča iz Makale, da hoče ras Sejum prodreti skozi fronto italijanskih čet med Makajo in Aduo in tako presekati italijanske zveze. To njihovo namero je hotel maršal Badoglio preprečiti in tako je prišlo do bitke v Tembijenu. Maršal Badoglio je podal o tej bitki izjavo časnikarjem in posebno poudarjal:

»Ko sem izvedel, da sta Kasa in Sejum prodria v pokrajino Tembijen in da hočeta napasti v smeri Hausien, sem moral izbirati, da ali počakam napad Abesincev ali pa da jih prehitim z napadom. Ukazal sem takojšen napad. Po enodnevni bitki z Askari in črnimi srajcami so se Abesinci morali umakniti na višine pri Zeabenkerkate, kjer so pustili tisoč mrtvih na bojišču. 21. januarja je mešana kolona, ki je sodelovala z drugo kolono ,ki je prišla s severa, zavzela hrib Lata Kosa. Ob tej priliki so Abesinci dokazali, da so silno hitri in so prišli na položaje pred Abiabi, ki je slavno mesto v pokrajini Tembijen. 22. januarja je sovražnik napadel naše položaje na gori Arije in poskušal prisiliti črne srajce, da se umaknejo in da se tako vrže na naše glavne prometne zveze. Črne srajce so imele težke izgube, vendar pa so vzdržale ta položaj same cela dva dneva, dokler jim nismo poslali ojačenj domačinov, ki so nato skupno s črnimi srajcami odbili sovražnika v smeri Abiabi. Mi smo imeli nad 700 mrtvih in ranjenih.«

Težave rasa Deste

Reuterjev dopisnik poroča iz Hararja, da so tam na glavnem trgu včeraj dopoldne prečitali ukaz abesinske vlade, v katerem se prebivalstvo poziva, da naj vlado podpira z denarjem in molitvami.

Reuterjev dopisnik poroča iz Negelija, da se nadaljujejo borbe med italijanskimi oddelki, ki pode sovražnika, in raznimi manjšimi oddelki rasa Deste. Nekateri oddelki rasa Deste se obupno trudijo, da bi prišli do reke Dasa Parma, da bi se oskrbeli z vodo in živežem. Kolona, ki tvori levo krilo italijanske armade in kateri poveljuje general Agostini, je že prišla do Malkamurija, 260 km od Dola na reki Daua parma. Med napredovanjem je ta kolona imela dva spopada z Abesinci, 550 Abesincev je obležalo mrtvih na bojišču. Italijani računajo, da je Desta v teku poslednjih borb izgubil polovico svojih vojakov. Položaj ostalega dela armade rasa Deste je v nevarnosti, ker je ta vojska potisnjena v severni smeri za nizko grmovje, kjer primanjkuje živeža in vode. Italijanska pehota, ki sledi italijanski motorizirani koloni vzdolž reke Ganale Doria, je zasedla Bander in upa, da bo kmalu doletela abesinske čete, ki se umikajo. Tretja italijanska kolona napreduje vzdolž reke Gestroda, ki ščiti desni bok Italijanov. Ta kolona do sedaj še ni naletela na sovražnika.

„Nič novega"

Rim, 29. januarja. AA. Agencija Stefani objavlja komunike št. 109, ki pravi, da ni bilo ne na eritrejskem ne na somalijskem bojišču nobenih važnih dogodkov

Stalin ne pozna Stalina

Vatikansko glasilo o najgrši sodobni laži
Klaverna vloga Zveze narodov

Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« je k sporu med Urugvajem in Sovjetsko Rusijo objavilo silno značilen članek, v katerem napada »moskovsko laž«, da ne obstoja nikaka zveza med Sovjetsko vlado in Kominterno. Iz članka posnemamo najbolj udarne misli:

Treba je enkrat za vselej vedeti, kaj Zveza narodov misli o laži, ki jo Moskva že dalje časa trosi po svetu, da namreč sovjetska vlada ni odgovorna za dejanja mednarodne komunistične organizacije, Kominterne imenovane. Sovjetska vlada smelo trdi, da ji delovanje Kominterne ni znano. Stalin, diktator ruske države in njene politike, ne pozna Stalina, ki je šef Kominterne. Litvinova diplomacija v Iraku ne ve, kje stanujejo raznašalci dinamita iz Kominterne. Neizračunljive razdalje so med ono sobo v moskovskem Kremlju, kjer Stalin in njegovi komisarji izdelujejo razne petletke za ruskega kmeta in pridigujejo mir sužnjev, od one sobe v isti palači, kjer Kominterna organizira revolucionarne celice za vse države sveta. Če bi hoteli izjave ruske diplomacije vzeti resno, potem bi morali verovati, da v Moskvi ni ulic, ni nobenega telefona, da se nahaja Moskva nekje na luni, kjer se ljudje med seboj ne srečujejo, kjer se ne pozdravljajo, nobenih časopisov ne pišejo. Torej živijo v Moskvi milijoni ljudi, ki se med seboj ne poznajo in ki odložijo tudi svojo osebnost, kadar zamenjajo obleko ali svoje delo. Da Stalin, ko zapušča prostore ljudskih komisarjev, naenkrat pozabi na samega sebe, ko gre v sosedno dvorano, da predseduje Kominterni.«

»Čuditi se moramo samo človeštvu, ki resno in pridno dela, ki ljubi red in mir, ki se boji revolucionarnih prekucij, da to človeštvo s tako bezskrbnim in skoraj smehljajočim obrazom to laž sprejema in ji verjame, pa jo vsaj potrpežljivo prenaša.«

»Država Urugvaj je sovjetske agente zalotila, ko so imeli roko v tujem žepu. Urugvaj je dobil dokaze, ki udarno razblinjajo to laž, da sovjetska vlada nima ničesar skupnega s Kominterno. Urugvajska vlada je na sovjetskem poslaništvu odkrila sedež celice Kominterne, ki je pripravljala revolucijo. Urugvaj je dokazal, da je tovariš poslaniški tajnik najprej podpisal potni list, potem pa dajal navodila celicam Kominterne. Urugvaj, ki je bila edina južnoameriška država, ki je sovjetsko vlado priznala — za kar je bila sijajno nagrajena — je diplomatične vezе takoj pretrgala. Izkazalo se je, da je sovjetska diplomacija iz Urugvaja vodila revolucionarni pokret v sosedni Braziliji. Sovjetski poslanik Minkin je bil že leta 1931 kot komunistični revolucionar iz Argentine izgnan. Moskva ga je poslala kot poslanika v Urugvaj, kjer so ga zalotili pri svežem zločinu. Urugvaj je tovariša izgnal in prekinil vsake zveze z Rusijo.«

»Moskovski komunisti imajo svojo moralo. Ljenin že je dejal, da je moralno samo to, kar komunistični stranki koristi. Po tem načelu je sovjetska diplomacija sedaj nastopala, ko si je drznila vložiti pritožbo pri Zvezi narodov proti Urugvaju, češ, da Urugvaj moti mednarodni mir. Litvinovu se ni treba čuditi. On je v svoji vlogi. Toda s začudenjem gledamo na Zvezo narodov. Kaj bo storila? Ali bo obsodila Urugvaj in dala prav sovjetiji? Ali bo Zveza narodov sedaj uradno podprla moskovsko laž, s katero sovjetska vlada lepo nedolžno krije svoje vodilno sodelovanje pri podminiranju sveta?«

Kot smo poročali, je Zveza narodov pogrnila na celo stvar plašč odpuščajočega pozabljenja. Litvinov je mirno ovil okrog vratu črno kravato in šel na pogreb kralja Jurija...

Domači odmevi

Dr. Bauer - 25 let škof

Zagreb, 29. januarja. b. Zagrebški nadškof dr. Ante Bauer slavi danes 25letnico, ko je bil posvečen v škofa. Pred 25 leti je bil posvečen v škofa v Rimu v cerkvi Germanicum Danes dopoldne so obiskali nadškofa dr Bauerja nadškof koadjutor dr. Stepinac, križevski vladika dr. Dionizije Njaradi ter djakovački škof Akšamović ter prisrčno čestitali nadškofu dr. Antu Bauerju k velikemu jubileju. Vsi so ostali pri g. nadškofu na kosilu. Sama proslava te obletnice pa bo 16. februarja, ko bo nadškof praznoval 80letnico svojega življenja

Sprejemi pri predsedniku vlade

Belgrad, 29. jan. m. Danes popoldne je predsednik vlade dr. Milan Stojadinović sprejel v svojem kabinetu v zunanjem ministrstvu bolgarskega poslanika na našem dvoru Dima Kazasova in poljskega poslanika R. Dembickega.

Danes seja vlade

Belgrad, 29. jan. m. Predsednik ministrskega sveta dr. Milan Stojadinović je za jutri popoldne ob 5 sklical sejo ministrskega sveta, na kateri bodo posamezni ministri poročali o resornih zadevah.

Organizacija JRZ

Belgrad, 29. januarja. m. Za jutri popoldne ob 4 je napovedana v prostorih kluba JRZ seja odbora poslanskega kluba JRZ, na katero so nujno pozvani vsi člani.

Belgrad, 29. januarja. m. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je davi odpotoval v Kragujevac, kjer bo imel s somišljeniki politično konferenco. Iz Kragujevca se bo podal v Jagodino in bo tam imel istotako konferenco s pristaši JRZ. Jutri bo Dragiša Cvetković odpotoval v Sarajevo na shod, kjer bo tudi govoril.

Novi Sad, 29. januarja. m. Na sinočnji konferenci tukajšnjih pristašev JRZ je bilo sklenjeno, da se bosta skupini te stranke in to skupina dr. Branka Iliča in skupina predsednika Narodne skupščine Ciriča združili in ustanovili skupen krajevni odbor, v katerem bo imela vsaka skupina polovico članov.

Posveti „Združene" opozicije v Zagrebu

Zagreb, 29. jan. b. V Zagreb sta prispela delegata srbijanske izvenparlamentarne opozicije Božo Vlajić in Milan Gavrilović, ki sta davi obiskala Venceslava Vilderja. Oba delegata sta odšla k dr. Mačku ter ga pozdravila in se nekaj časa razgovarjala z njim. Nato sta Vlajić in Gavrilović odšla v stanovanje Večeslava Vilderja, kjer so se nadaljevali razgovori z delegati s srbskimi odposlanci. V imenu dr. Mačka sodelujeta Janko Bjelašić in Juro Šutej, v imenu bivše samostojne demokratske stranke pa Večeslav Vilder. Opoldne so imeli delegati skupen obed v »Gradskem podrumu«. Popoldne so se razgovori nadaljevali zopet v stanovanju Večeslava Vilderja. Če se bodo razgovori končali nocoj, bosta še danes odpotovala delegata srbijanske izvenparlamentarne opozicije, najkasneje pa jutri, v nasprotnem slučaju pa se bodo razgovori nadaljevali še ves jutrišnji dan. Precej verjetno je, da bo konec te konference jutri dopoldne pri dr. Mačku, ki ga bodo člani odbora informirali o poteku konference in o ugotovitvah, do katerih so prišli.

Trifunović in Miletić v Zagrebu

Zagreb, 29. jan. m. Danes popoldne sta prispela v Zagreb Miša Trifunović in Krsta Miletić. Na vprašanje časnikarjev o cilju njunega prihoda v Zagreb, je Krsta Miletić izjavil, da sta prispela v Zagreb radi razgovorov s svojimi strankarskimi prijatelji in da se jutri vrneta v Belgrad.

Iz skupščine

Belgrad, 29. jan. m. Popoldne se je v sejni dvorani narodne skupščine sestal finančni odbor ter pričel z razmotrivanjem proračunskega predloga za leto 1936/37. Proračunsko debato v odboru je otvoril finančni minister dr. Dušan Letica s svojim ekspozejem, ki ga je »Slovenec« že objavil. Po njegovem govoru je bila seja zaključena, prihodnja pa napovedana za petek popoldne ob 4.

Podpora za naše olimpijce

Belgrad, 29. jan. m. Zastopnik ministra za telesno vzgojo ljudstva Dragiša Cvetković je odobril Jugoslovanski zimskosportni zvezi v Ljubljani podporo 67.666 Din za pokritje stroškov za trening naše olimpijske smučarske delegacije pred odhodom v Ga-Pa. Izplačilo te podpore je odobril tudi ministrski svet.

Zadružna konferenca

Belgrad, 29. jan. m. Včeraj je bila v prostorih Glavne zadružne zveze konferenca, na kateri so razpravljali o stanju zadružništva v naši državi v zvezi z današnjo zakonodajo, predvsem davčno, radi doslej povsem napačnega izvrševanja zakonov. Na konferenci je bil sprejet sklep, da je za nemoten razvoj zadružništva nujno potrebno sprejetje tozadevnih sprememb v finančnem ministrstvu. Te spremembe bo kraljevski vladi in finančnemu odboru predložila Glavna zadružna zveza.

Belgrajske vesti

Banjaluka, 29. januarja. m. Ban vrbaške banovine je razrešil občinsko upravo v Banjaluki ter je postavil za novega predsednika občine bivšega predsednika Hamdija Avgana, za podpredsednika pa dr. Slavka Pišteliča, zdravnika in bivšega narodnega poslanca.

Belgrad, 29. januarja. m. Na svojem stanovanju se je danes obesil računovodja v gradbenem ministrstvu Sava Nadič. Vzrok njegovega samoumora še ni znan, nekateri pa to njegovo dejanje spravljajo v zvezo s tem, ker ga je njegov šef pozval, da predloži obračun glede nekaterih kavcij, ki jih je prevzel.

Novi Sad, 29. januarja. m. Po zadnjem uradnem štetju je imel Novi Sad 64.000 prebivalcev. Od tega časa pa se je število prebivalstva znatno povečalo, da ima sedaj Novi Sad 70.000 ljudi.

Nova grška vlada

Atene, 29. jan. c. Dopisnik Havasa poroča da bo novo koalicijsko vlado sestavil Mihalokopulos ,ki bo spravil novo ustavo skozi ta parlament, nato ga pa razpustil in razpisal nove volitve po novi ustavi. Demerdzis je že odstopil in je kralj Jurij ostavko sprejel.

Izmišljotine o Vatikanu

Rim, 29. jan. V nekaterih inozemskih listih je izšla te dni vest, da je Vatikan sestavil načrt ali predlog, po katerem naj bi se na miren način uredil italijansko-abesinski spor in končala vojna v Afriki. To vest utemeljujejo s tem, češ da je Osservatore Romano od 29. t. m. velesilam svetoval, naj bi se rajši pogajale o upostavitvi miru, nego da se zatekajo k staremu sistemu vojaških zvez. Vatikanski krogi da se baje opirajo na to, da je z zmagami, ki jih je dosegla v zadnjem času Italija v Abesiniji, podana možnost, da se vojna zadovoljivo likvidira. Za mir govori tudi položaj, ki je po krivdi angleško-francoske zveze za varnost Sredozemskega morja proti Italiji nastal v tem smislu, da je ogrožen lokarnski pakt, kar je vsekakor zelo nevarno za evropski mir. Tudi to je, tako je baje pisal »Osservatore Romano«, ugoden moment za mir, ker je za zunanjega ministra v Franciji imenovan g. Flandin, ki je bil ministrski predsednik, ko se je v Rimu sklenila italijansko-francoska pogodba, iz česar se sme upravičeno sklepati, da goji g. Flandin simpatije do Italije vsaj v enaki meri, kakor jih goji do Anglije.

Ta vest (ki jo je objavil tudi »Slovenski narod« od 29. jan. kot svoj prvi šlager) pa v nobenem oziru ne odgovarja resnici. »Osservatore Romano« od 29. t. m. ni objavil nobenega takega ali podobnega članka, ne notice, ne telegrafske vesti. O italo-etiopski vojski najdemo v tem »Osservatoru« samo italijanska in abesinska poročila o položaju na vojnem polju, dočim v običajnem kritičnem političnem razgledu, kjer »Osservatore« izraža mnenje svojega zunanje političnega urednika, topot o tej zadevi sploh ničesar ne govori. Dejstvo, na katero se opira ta najnovejša vest o posredovanju Vatikana, torej sploh ne obstoja. Toda že samo iz redakcije te vesti, kakor je bila objavljena v nekaterih listih, je jasno, da vanjo tudi neglede na to, da navedeni »Osservatore« o čem takem ničesar ne govori, ni mogoče verjeti, in je zato po vsej priliki izmišljotina ali kombinacija onih krogov, ki jim pri vsej stvari ni ničesar bolj pri srcu, kakor da v italijansko-abesinsko vojno vmešavajo Vatikan z namenom, da bi ga očrnili kot pristranskega.

Po naših zanesljivih informacijah Vatikan dosedaj sploh še ni sprožil, kaj še predlagal kakšen načrt, kako likvidirati ta spor, ker za to zlasti v sedanjem momentu ni ugodna prilika, katera bi dovoljevala upanje na uspeh, dokler se položaj ne razčisti bolj. Čisto izključeno pa je tudi, da bi Sv. Stolica pripravljala kaj takega, kar bi bilo proti duhu pakta Zveze narodov in kar bi izgledalo kot nagrada za napadalca. Vatikan gotovo razvija veliko delavnost, da se ustvarijo pogoji in pripravijo duhovi za čimprejšnjo likvidacijo nesrečne vojske v Vzh. Afriki, toda čisto gotovo ne v tej smeri, ki mu jo podtika framasonsko in levičarsko časopisje. Ker katerakoli privatna mnenja za stališče in nauk katoliške Cerkve niso merodajna, se je treba držati znane izjave sv. očeta jeseni lanskega leta, ko je vsako napadalno in osvojevalno ekspanzijsko vojno, ki krši pravice kake druge države, izrecno in jasno ter javno obsodil. Ker pa je nesreča tu, bo poglavar Cerkve in njegova diplomacija gotovo vse storila, da vojna preneha pod pametnimi pogoji, ki so za obe strani sprejemljivi, in ki bodo služili tako užaljeni pravici, kakor evropskemu miru, pa tudi takim zahtevam, ki so s stališča naravnega in mednarodnega prava upravičene in ki se morejo v splošen blagor človeške kulture sprejeti — nikakor pa tak forum, kakor je Vatikan, ne bo predlagal potrditve kakršnegakoli krivičnega in nemoralnega dejanja ter aspiracij in nima v mislih tudi najmanjše žalitve avtoritete in prestiža Zveze narodov, ki jo je baš Vatikan vedno in dosledno povzdigoval kot najvišji obstoječi forum mednarodne pravice.

Kako nespretno je izmišljena imenovana vest, pa tudi sledi iz tega, ker pripisuje vatikanski diplomaciji kritiko sredomorskega pakta med Anglijo in Francijo, kakšno tako ne samo netaktno in netaktično, ampak tudi stvarno čisto neutemeljeno in nemogočo kritiko si lahko dovoljuje le kak list, nikakor pa Vatikan, ki vzdržuje z vsemi državami najbolj prijateljske stike. Vse to je jasen dokaz, da je bila ta vest fabricirana v pariški loži, ki bi rada diskreditirala stolico sv. Petra, pa je, kakor se vidi, v tem oziru zelo nespretna.

Molitve za kralja Jurija v Belgradu

Na dan pogreba so bile v Oficirskem domu v Belgradu molitve za pokojnega angleškega kralja Jurija V. Molitvam so prisostvovali: Nj. Vel. kraljica Marija, Nj. Vis. kneginja Olga, kraljeva namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović ter člani kr. vlade in diplomatskega zbora.

Grozna smrt otroka na turbini

Ljubezen do ptičk je bila mali Milici v pogubo

Maribor, 29. jan.

V Dolnjem Brdu pri Mežici se je zgodila tragična nesreča, ki je zahtevala življenje 7-letne Milke, hčerke posestnika Maksa Pike. Mala Milica, ki hodi v I. razred ljudske šole, se je vrnila v ponedeljek s svetosavske proslave iz šole domov. Mati je v kuhinji sušila jabolka, Milka pa je pobrala peške od sadja ter jih nesla v družbi 6-letnega bratca na dvorišče, da bi jih natresla ptičam. Na dvorišču se nahaja z deskami pokrita vodna turbina za pogon kmetijskih strojev. Os turbine gleda iz lesenega pokrova. Turbina je bila v pogonu, ko je Milica stopila na pokrov, da bi tam natresla peške ptičkam. Ko se je pripognila, se je krilce ovilo okrog vrteče se osi. Ker se vrti os z zelo veliko brzino, je bila obleka v hipu navita na železu, močna sila je otroka dvignila, tako da je bila glavica pri tleh in z blazno naglico je stroj brusil z glavo po lesenem pokrovu. Bratec nesrečne Milice je odhitel po očeta, ki je turbino ustavil, pa je bilo že prepozno. Glava nesrečnega otroka je bila popolnoma stolčena in je smrt nastopila v nekaj trenutkih.

———

Strašno dejanje slaboumne žene

Vpričo sinčka si je z britvijo prerezala vrat

Maribor, 29. januarja.

V Bučji vasi je izvršila posestnica Marija Osterc na grozovit način samomor. Pokojnica je bolehala že dalje časa na živcih. Zadnje čase je postala čisto zmedena. Domišljala si je, da ima neozdravljivo bolezen v želodcu. Poskušala je vsa mogoča zdravila, ker pa je bila bolezen le v njeni domišljiji, ni vse nič pomagalo ter je bilo teh bolezni čimdalje več. Že večkrat je dejala, da si bo končala življenje, če ne bo boljše in domači so se resno bali, da bo kaj takega res izvršila ter so na njo posebej pazili. Te dni pa je bil mož z večjimi otroki zaposlen pri živini v hlevu, žena pa je ostala s svojo 4 letno hčerkico sama v sobi. Naenkrat je mali otrok pritekel k očetu z glasnim krikom ter povedal, da mami iz vrata strašno teče kri. Mož je prihitel ter našel ženo že v zadnjih zdihljajih. Izrabila je moževo odsotnost, poiskala njegovo britev ter si prerezala vrat. V nekaj minutah je izdihnila zaradi izkrvavitve. Zapušča moža in pet otrok, starih od 4 do 15 let. Dogodek je vzbudil v vsej soseski veliko sočustvovanje.

Velik požar sredi Ljubljane

Mahrova hiša na Krekovem trgu v nevarnosti

Ljubljana, 29. januarja.

Danes v opoldanskih urah je izbruhnil sredi mesta velik požar, ki bi mogel postati usoden, ako ne bi v tej nesreči posegli vmes dve srečni naključji: požar je bil takoj opažen, drugič pa so bili poklicni gasilci takoj pri roki, saj je Mestni dom z gasilsko postajo nasproti hiše, ki je gorela, namreč starega Mahrovega poslopja.

Ogenj je izbruhnil ob 11. Ob 11.16 je pritekel na gasilsko postajo delavec Franc Matjašič ter hlastno sporočil, da se iz Mahrove hiše kadi, ter da je v podstrešju ogenj. Poklicni gasilci so ravno mažili svoje orodje in motorno brizgalno, ki so jo uporabili že ponoči pri požaru v Dravljah. V trenutku je bil ves Mestni dom v alarmu in v vsej naglici so gasilski avtomobili zavozili proti Mahrovi hiši, to je motorna brizgalna, avto z Magirus lestvo ter orodni avto. Z Gradu sta dva strela naznanila prebivalstvu, da gori. Poklicni gasilci so bili pod strokovnjaškim vodstvom svojega poveljnika g. Janeza Furlana. Izkazalo pa se je, da je moštvo gasilske postaje za tako velike požare le prešibko, zakaj najprej je imel g. Furlan na razpolago le 13 mož, nato pa se je priključil še podpoveljnik g. Ogrin, ki je imel sicer po draveljskem požaru prosto, končno pa sta priskočila na pomoč še dva reševalca, ki sta bila ob pričetku požara z reševalnim avtom zunaj. Za poklicnimi gasilci so se kmalu javili še prostovoljni gasilci, ki sta jih sklicala strela. Vodil jih je njihov poveljnik g. Pristovšek. Prostovoljni gasilci so priskočili na pomoč s svojo motorko.

Poklicni gasilci so napeljali vodo iz dveh hidrantov pred Perdanovo in Fabjanovo hišo. Pred hišo samo so napeljali cev po Magirus lestvi, po stopnicah v hiši sami pa so napeljali dve cevi.

Gorelo je v podstrešju, v drvarnicah, ki pripadajo trem strankam. V teh drvarnicah je bilo nakopičeno staro pohištvo, slamnjače, pernice, drva, premog in razna ropotija. Ogenj se je razvil že z vso silo ter je že prodiral skozi strop v nižje, to je v drugo nadstropje. Gorel je tudi že strop nad hodnikom. Gasilci so morali delati z vso silo. Iz podstrešja se je na Krekov trg razvijal ogromen, dušeč dim, kar pa ni oviralo velike množice ljudi, ki je napolnila ves trg, tako, da je imela policija z vzdrževanjem reda veliko dela. Prostovolini gasilci so med tem napeljali cevi z Vodnikovega trga.

V notranjščini poslopja, to je v podstrešju, pa so imeli gasilci trdo delo. Razvijala se je med plameni strašna vročina, tako da niso mogli prodreti v ogenj niti z maskami na obrazih ter so morali poprej z močnimi curki ogenj nekoliko podušiti, da so nato mogli izbiti goreči strop. Bila je nevarnost, da se bo ogenj širil še nižje, zato so gasilci izpraznili tri sobe v drugem nadstropju. Šele ko so gasilci odprli strop, je bilo mogoče ogenj pogasiti. Gašenje samo je trajalo poldrugo uro, tako, da so se mogli gasilci vrniti šele ob 12.42 v Mestni dom. Prostovoljni gasilci pa so na pogorišču pustili še stražo 4 mož, ki je čuvala vse popoldne. Popoldne si je ogledala razdejanje v drugem nadstropju (sprednji del) in v podstrešju Mahrove hiše tudi uradna komisija, ki je približno ocenila škodo.

Na poslopju samem, to je v podstrešju in na uničenih stropovih znaša škoda okrog 60.000 Din, veliko škodo, ki pa je ni mogoče oceniti, pa je ogenj napravil tudi na pohištvu in drugih predmetih, ki so se nahajali v podstrešju in spodnjih treh sobah. Poslopje je last »Slovenske banke«, katere večinski delničar je sedaj g. Jankole. Poslopje je seveda zavarovano, pač pa ni svojega blaga zavarovala niti ena prizadetih strank.

Kako je požar nastal, je nemogoče ugotoviti. Možno je, da je kdo ogenj podtaknil, možno pa je tudi, da je nastal zaradi kakega zaboja pepela. Gasilci so ugotovili, da je dimnik popolnoma nedotaknjen in da zaradi niega ni mogel nastati ta požar.

Za Ljubljano pa je požar koristen nauk: stremeti moramo, da našo gasilsko postajo čimbolj okrepimo.

———

Nočni požar v Dravljah

Ljubljana 29. januarja.

Ponoči je v Dravljah izbruhnil velik požar, katerega žrtev je postalo gospodarsko poslopje posestnika Ivana Peterce. Kako je požar nastal, sta možni samo dve razlagi, da je spal v skednju kakšen potepuh, ki je kadil cigarete, druga pa, da je skedenj kdo nalašč zažgal. Ogenj je izbruhnil okoli pol 2. ponoči ter so na mah bruhnili visoki plameni. V skednju so bile spravljene velike množine sena in slame, kar je še večalo moč ognja. V nevarnosti so bile tudi hiše, zlasti velika stanovanjska hiša tik skednja. Na pomoč so prihiteli prostovoljni gasilci iz Spodnje in Zgornje Šiške, nato pa še ljubljanski poklicni gasilci z motorko. Vodil jih je podpoveljnik Ogrin. Kmalu za poklicnimi so prihiteli z motorko in agregatom tudi prostovoljni gasilci iz Ljubljane pod vodstvom svojega poveljnika Pristovška. Gasilci so naporno gasili več ur, da so obvarovali hiše pred ognjem, medtem, ko se jim skednja in hleva ni posrečilo več rešiti, vendar pa so ob začetku požara domači rešili iz hleva vsaj živino. Poleg gospodarskega poslopja je zgorelo okoli 7000 kg sena, mnogo poljskega orodja, voz in podobnih naprav. Peterca trpi okoli 80.000 din škode, zavarovan pa je za 60.000 din.

Vedno zvest prijatelj . . .

Po svoji odlični kakovosti je postalo neogibno potreben zaveznik pri pranju perila. Zato pazi gospodinja pri nakupu vedno na njegova znaka: ime „Schicht" in varnostna znamka „Jelen" na rdečem ovitku.

SCHICHTOVO Terpentinovo milo

domači izdelek

...ampak izrečno pristno zahtevati!

Pustolovščina „nemškega letalca"

Nasedli so mu mnogi ugledni ljudje ob meji

Pustolovec — sin mariborskega odvetnika

Maribor, 29. jan.

Pred okrožnim sodiščem se je zagovarjal danes pustolovec, ki je oškodoval več uglednih ljudi v koroškem kotu naše severne meje. Na zatožni klopi se je zagovarjal 31-letni Karel Tschebull, sin svoječasnega uglednega mariborskega advokata. Pristojen je v Avstrijo. Že v mladih letih je zašel na stran pota. Zadnje mesece lanskega leta se je pritepel v Mežiško dolino. Tam se je predstavljal za političnega begunca, ki je moral zaradi narodnega socializma pobegniti iz Avstrije. Pripovedoval je, da se je obrnil najprej v Nemčijo, kjer je postal letalski častnik. Sedaj pa da bo sprejet v jugoslovansko vojsko k letalcem. V Guštanju je opeharil najprej trgovca Ivana Milonika, kateremu je pripovedoval, da je kupil v mariborski okolici posestvo, na katerem bo zaposlil Milonikovega sina kot oskrbnika, drugega sina bo pa spravil k letalcem. Dobil je 2600 Din posojila. S sličnimi potezami je izvabil od trgovca Maksa Husarja 200 Din ter opeharil še nekatere druge ljudi. Njegove sleparije so pa prišle kmalu na dan. Ugotovilo se je, da je Tschebull že mnogokrat predkaznovan pustolovec, ki je res služil v Nemčiji, pa ne pri letalcih, ampak v raznih arestih; iščejo ga tudi avstrijske oblasti zaradi sleparij, katerim pa se je umaknil z begom v Jugoslavijo. Obsojen je bil na 5 mesecev strogega zapora in povračilo škode. Ker so mu hoteli prisoditi tudi trajen izgon iz države, je milo prosil, da ga s tem ne kaznujejo, ker ima v Mariboru pokopane starše. Sodniki so se ga usmilili ter izgona ni dobil izročili ga bodo pa po prestani kazni avstrijskim oblastem.

———

Mednarodni pustolovec pred sodniki

Ljubljana 29. januarja.

V Sarajevu l. 1899. rojeni Rudolf Vodopivec, po poklicu trgovski pomočnik brez stalnega bivališča, je mednarodni pustolovec velikega kolibra. Prebrodil je mnogo dežela in mest. Pojavljal se je na Madžarskem, dalje v slovaških kopališčih in letoviščih po Koroškem. Lani je nastopal po Ljubljani. Izdajal se je za ekonoma sarajevskega nadškofa dr. Šarica ki se nahaja na oddihu v Bohinju. Šoferja Keržiča je naplahtal, da ga je z avtom popeljal na Bled in ga opeharil za vožnjo v znesku 550 Din. Kot inženjer Nikola Meštrović pri jugoslovanskem konzulatu se je pojavil v Celovcu ter se nastanil v najmodernejšem hotelu Moser. V celovškem baru se je seznanil s posestnikom in podjetnikom Lovrencem Kravino iz Št. Lenarta, katerega je osleparil za 760 šilingov. Obljuboval mu je, da mu bo preskrbel gradjo paviljona na Podkorenskem sedu na avstrijski meji. Toda inženjer jo je popihal čez mejo. Pojavil se je zopet kot inž. Meštrović na Štajerskem. Pri Sv. Barbari v Halozah je opeharil posestnika Izidorja Primožiča za 1000 Din. Izdajal se je za poslovodjo in ekonoma graščine Trakoščane in je ž njim sklenil pogodbo, da dobavi graščini razne vinske sode. Ko je prejel denar, jo je z avtom popihal v Varaždin. Pozneje se je pojavil v Ljubljani ter je bil tu aretiran. Vodopivec je prav vse priznal, tudi še nekatere druge grehe.

Razprava je bila preložena, da se doženejo še nekateri podatki. Vodopivec je bil že večkrat kaznovan, tako v Ljubljani, Trstu, Beljaku, Zagrebu in še drugod. Presedel je po ječah že do 15 let.

———

Občinski odbor v Šoštanju odstopil

Občinski odbor v Šoštanju je z županom vred odstopil. S tem je skušal prehiteti oblastveno razrešitev, da bi pri ponovnih volitvah sedanji odborniki lahko zopet kandidirali. Kakor smo poučeni, pa bo ta razrešitev vseeno sledila, tako da si dosedanji vodje šoštanjske občine s predčasno odstopitvijo niso nič pomagali.

Proti trdi stolici,

čirom in katarju v črevih je dobro sredstvo naravna

Franz-Josefova

grenka voda, če se jemlje večkrat na dan.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 25. V. 35.

Dražbe in pravde v Sloveniji padajo

Do petnajst milijonov dinarjev za sodne takse

Ljubljana, 29. januarja.

Boben v naših krajih še vedno poje. V letih gospodarskih stisk se silno množe mobilijarne in realne eksekucije, ki jih je Slovenija v zlatih prvih povojnih časih visoke gospodarske konjunkture zaznamenovala komaj do 20.000. Od l. 1928 pa so se eksekucije začele naglo množiti ter so l. 1932 dosegle najvišje število 73.570, lani so padle na 72.405, predlanskim pa jih je bilo 70.551. V Ljubljani pri okrajnem sodišču jih je bilo lani 11.658, predlanskim 11.810, leta 1932 pa 12.242. Maribor zaznamenuje lani 9689 izvršb, predlanskim pa 10.287, Celje je lani imelo 4131, predlanskim 4276. Novo mesto lani 2048, predlanskim 2074. Mnoga podeželska sodišča so imela prav malo izvršb, največ Ptuj 3228. Po mnogih krajih na Gorenjskem, Dolenjskem in Notranjskem pa je bilo samo nekaj nad 250 izvršb.

Ljudje se dokaj neradi pravdajo in tožarijo. So pa ponekod prav strastni pravdarji. Mnoge pravde so trajale že po več let, ena celo 10 let. Take pravde požro do 200.000 Din na stroških. Tudi velike in male pravde so l. 1932 dosegle najvišje število ter so lani znatno padle. Velike pravde od 12.000 naprej spadajo pred okrožna sodišča, pod tem zneskom pa pred okrajna sodišča. Pri štirih okrožnih sodiščih v Ljubljani, Mariboru, Celju in Novem mestu je bilo 1932 vsega 3795 raznih tožb, lani pa le 1745, torej za 2050 tožb manj. Slovenija šteje 49 okrajnih sodišč, ki so imela 1932 skupaj 30.693 civilnih tožb, lani pa 20.475. Torej prav tako neznaten padec. Meničnih tožb pri okrajnih sodiščih je bilo 676, predlanskim pa 768. Pri okrožnih sodiščih je bilo meničnih tožb l. 1932 vsega 2582, lani pa 212. Če vračunamo menične tožbe okrajnih sodišč k tem, opazimo padec 1694.

Ogromne zneske za sodne taske so pravdarji in druge stranke plačali lansko leto. Računajo, da najmanj do 15,000.000 Din v kolkih in gotovini. S temi milijoni bi se prav lahko Slovenija v sodni upravi in njenih zavodih sama upravljala in ne bi bilo potrebno črtati celo milijonski znesek v kreditih za osebne izdatke, kakor se je to letos zgodilo. V Sloveniji je po proračunskih podatkih 215 sodnikov in 48 sodnih pristavov in pripravnikov, dalje 222 uradnikov, 25 uradniških pripravnikov, 82 zvaničnikov, 119 služiteljev in 64 dnevničarjev.

———

Odgovor g. Ostercu

Ne glede na tiskovno pomoto v moji kritiki o koncertu »Praškega kvarteta« (... v invenciji, ki se v prvem delu še lovi ob francoskem impresionizmu, pa je v drugem delu že samoniklo doživljena.), odgovarjam: da pojem »zrel« ni istoveten s pojmom »neoporečen«; da sem kot zrelo natančno opredelil le (umetniško) zgradbo dela, da ve vsak glasbeni znanstvenik, da morejo biti celo mnogo vredne umetnine velikih tvorcev od raznih stilnih smeri rahlo v p l i v a n e (to pomeni moj izraz »invencija se lovi ob impresionizmu« — da razložim onim, ki niso sposobni razumeti prispodob); da brezizjemno verjamem samemu sebi, kar napišem, seveda tako, kot je dejansko mišljeno in kot razume vsak, ki ima dobro voljo, da pa nikakor ne verjamem tujim zavitim razlagam mojih besed; da je končno meni dlakocepljenje tuje, ker me preveč muči nešteto resnejših, globljih in bolj perečih vprašanj in da zato na taka in podobna vprašanja odgovarjam danes prvič in zadnjič!

Vilko Ukmar.

Smrt od patrone

Eksplozija zahtevala življenje mladega fanta

Maribor, 29. jan.

Iz Velike Polane pri Črensovcih nam poročajo o smrtni nesreči, katere žrtev je postal 14-letni Matija Turner Fantek je našel nekje patrono, ki ga je močno zanimala. Spravil se je v sobi nad njo z nožem, s katerim je skušal izruvati vžigalno kapico. Skril se je v kotu za mizo, da ga ne bi videla sestra, ter ruval z noževo konico okrog kapice, držeč pri tem patrono v levi pesti. Naenkrat je odjeknila po hiši močna eksplozija in mladi Matjažek se je valjal na tleh v lastni krvi. Patrona se je razletela ter je eksplozija odtrgala fantku tri prste na levi roki, drobci medenega plašča so mu prileteli v obraz ter ga močno opraskali, najusodneje pa je bilo, da mu je udaril naboj v trebuh ter mu ga razparal z želodcem in drobovjem vred. Nesrečneža so takoj prepeljali v bolnišnico v Mursko Soboto, kjer pa je bila vsaka pomoč zaman ter je kmalu po prevozu umrl.

Drobne novice

Koledar

Četrtek, 30. januarja. Martina, devica mučenica; Hiacinta, devica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je včeraj mirno v Gospodu zaspal g. Franc Theuerschuh, železniški upokojenec. Pogreb bo v petek ob 3 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu. Naj mu sveti večna luč! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Osebne vesti

= **Imenovanja cestarjev.** Za banovinske začasne cestarje je banska uprava imenovala: Janeza Prašnikarja, Janeza Šmita, Jožefa Podbevška in Ivana Funklja, vse pri okrajnem cestnem odboru v Laškem, pri okrajnem cestnem odboru v Celju pa Alojzija Cokana.

V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otokom jeter, je pravi blagoslov naravna

Franz-Josefova

grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. **Franz-Josefova voda** milo deluje in zanesljivo otvarja, **pa se poleg tega** tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovito.

Ogl. reg. S. br. 20474/35.

— **Socialna akcija banovine.** Pod vodstvom bana dr. Natlačena je uvedena v zadnjem času obsežna socialna akcija za pasivne kraje naše banovine. Stevilni brezposelni lesni delavci pošiljajo v zadnjem času deputacije k okrajnim glavarjem in na banovino. V nekaterih primerih je banovina že ustregla prošnjam teh delavcev in nakazala iz bednostnega fonda povprečno po 200 Din za vsako potrebno družino podpore. Sredstva bednostnega fonda gredo sedaj izključno v svoj pravi namen. — Da odpomore revnemu kajžarskemu in dninarskemu prebivalstvu v okrajih, ki so bili prizadeti po suši in slabi letini, je banska uprava pričela ponekod razdeljevati koruzo. Tako je samo do sedaj razdelila v črnomeljskem, metliškem in novomeškem okraju med revno prebivalstvo 20 vagonov koruze.

— **Sola v Kresnicah** bo obhajala 60 letnico svoje ustanovitve. Dne 1. februarja bo zahvalna služba božja in potem pogostitev učencev. V nedeljo, 2. februarja bo v Gasilskem domu ob pol treh igra »Sirota Jerica« in drugo. Zunanji rojaki vabljeni!

— **Razpisuje se služba zadružnega zdravnika.** Zahtevajo se pogoji kot za banovinsko zdravniško službo. Zahteva se tudi apotekarski kurz in eventuelno zobozdravniška praksa. Opremljeno prošnjo je poslati na Zdravstveno zadrugo v Ponikvah, p. Videm-Dobrepolje.

Za gospode in dame NAŠ ČAJ naj vzame gospodinja za goste visoke in preproste.

— **Prošnja.** Jože Zupančič je slovenski fant, rojen v Nemčiji. Iz Nemčije je moral priti v Jugoslavijo, da je šel na nabor. Bil je potrjen in je odslužil vojaščino. Izučen je trgovski pomočnik. Zmožen je malo slovenščine. Sedaj je na cesti. Družba Sv. Rafaela v Ljubljani prosi kako trgovino v Jugoslaviji, ki bi potrebovala nemščine popolnoma zmožnega trgovskega pomočnika, da bi storila narodno dobro delo in mu dala zaposlitev.

— **V Službenem listu** kraljevske banske uprave dravske banovine od 29. t. m. je objavljena »Uredba, kako je izvajati pouk pri orožništvu«.

— **Pri zaprtju, motnjah v prebavi** vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »**Franz-Josef grenčice**«.

— **Volitve obratnih zaupnikov predilniškega delavstva v Litiji.** Dne 28. januarja so se vršile v Litiji vsakoletne volitve obratnih zaupnikov predilničarjev. Ker se maloštevilni pristaši II. in III. internacijonale prav dobro zavedajo, da med predilniškim delavstvom ne pomenijo več dosti, so pri letošnjih volitvah vporabili razne trike in silno agitirali med delavstvom za svojo listo proti listi združenih pametnih delavcev, ki so že siti večnih obljub rdečkarjev ter so šli letos skupno na volišče. »Rdečim« to pot ni uspelo, da bi dobili absolutno večino glasov: od lanskih volitev so padli skoraj za polovico glasov, njih lista je prejela komaj 174 glasov, lista združenih delavcev (nevtralna) 170, »plavi« pa komaj 48 glasov. Prvi imajo sedaj v obratnem zastopstvu 4 zaupnike, nevtralci 4, »plavi« pa 1. Volilnih upravičencev je bilo 630, razveljavljenih glasov 14, tako da se je zelo mnogo delavstva (nad ⅓ = 224) absentiralo volitev, kar gotovo ni v interesu skupnosti.

— **Nove knjige:** Južnič, Francoska gramatika, Din 64.—; Dolenc, **Pravna zgodovina za slovensko ozemlje**, vez. Din 128.—; Dr. Fr. Grivec, **Žitja Konstantina in Metodija** (Cvetje iz domačih in tujih logov 8) Din 12.—, vez. Din 24.—; Kranjc Jože, **Detektiv Megla**, veseloigra v 3 dejanjih, Din 20.—; dr. Gosar, **Za nov družabni red** (nadaljevanje) II., 3. snopič, Din 40.—; Kojc Martin, **Učbenik življenja**, Din 65.—; inž. Vrečko, **Tablice za dimenzioniranje betonskih, armiranobetonskih konstrukcij**, I. knjiga, Din 24.—; Boršnikova, **Vide Jerajeve izbrano delo**, Din 36.—, vez. Din 46.—; Zweig - Albreht, **Marija Stuart**, roman, Din 90.—; Šorli dr. Ivo zbrani spisi, V. knjiga, vez. Din 60.—; Zeschka Ant., **Abesinija** — zadnji nerešeni problem Afrike, Din 30.—, vez. Din 40.—; Koprivnik V., **Jugoslovanski lovčevi zapiski**, Din 30.—, vez. Din 45.—; Simonič, **Kočevarji v luči krajevnih in lednikih imen**, II. del, Din 12.—; dr. M. Škerlj, **Ženevske menične konvencije**, Din 6.—. Vse te nove knjige se naročajo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— **Katera dobra družina** brez otrok bi sprejela za svojega ubogega 4-letnega delavskega dečka? Podrobnejša obvestila daje cerkveno predstojništvo v Hrastniku.

— **Iz ljubljanske porodnišnice.** V porodnišnici v Ljubljani je bilo ta mesec tako ogromno število porodov, da je začelo primanjkovati postelj in prostora. Do danes je povilo že 178 žen, za dvajset več nego lani v istem razdobju. Zaradi tega ni mogoče temeljito snažiti in desinficirati prostorov. Nevarnost, da bi zaradi tega utegnile nastati resne zdravstvene neprilike, je velika. Zato je priporočati našim ženam, naj gredo rodit v bolnišnico le tedaj, če je kompliciran primer, če doma absolutno ni na razpolago prostora in nege in če so gospodarske razmere res tako slabe, da porodnice ne morejo plačati stroškov za porod v domači hiši. Posebno premožne žene naj ne bi odvzemale mesta onim revnim, ki doma nimajo niti primernega stanovanja, niti postrežbe, niti denarja. Zdravniki naj bi pošiljali v bolnišnico samo komplicirane primere.

— **Obsojen junak noža.** Mali kazenski senat v Ljubljani je včeraj obsodil 22 letnega delavca Ivana Ofacija na eno leto strogega zapora zaradi zločina hude telesne poškodbe, ker je 2. novembra lani v Novih Jaršah z nožem večkrat sunil Avgusta Rozmana in so bile poškodbe smrtnonevarne.

— **Pojasnjen vlom.** V noči na 1. december 1935 je bilo vlomljeno v kovaško barako na Zgornjem Logu pri Litiji, last kovača Ivana Kneza, ter ukradeno razno orodje. Sum je takoj padel na 24 letnega brezposelnega delavca Figarja Antona iz Karlovca, občina Sromlje, ki je od svojih staršev neznano kam pobegnil ter so ga orožniki po tiralici iskali. Figar se je prejšnji dan oglasil pri kovaču Knezu, ostal pri njem celo popoldne do mraka, si vse ogledal, ponoči pa vlomil. Vsaka sled za njim je potem izginila. 21. januarja ga je pa prijela orožniška patrulja v Slovenjgradcu ter našla pri njem še nekaj ukradenega orodja ter čevlje. Iz Slovenjgradca je bil prepeljan v Litijo, litijski orožniki so ga pa oddali v zapore okrožnega sodišča v Ljubljano, kjer bo prejel za vlom svojo kazen.

— **Da boste stalno zdravi,** je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Ljubljana

⊙ **XV. prosvetni večer,** ki bo v petek ob 8 v verandni dvorani hotela Union bo posvečen kraljestvu Alp. S pomočjo lepih skioptičnih slik in z brzino avtomobila bomo iskali lepe Dolomite, južno Tirolsko in ob vznožju Ortlerja zavili v Švico v eno najlepših dolin Engadina. Iz St. Moritza napravimo izlet v Pontresino, obiščemo Moratsch-ledenik, nato pa zopet čez gorske prelaze proti najlepšemu biseru alpskega raja k štirikantonskim jezerom. Obiščemo Rigi, Luzern, Einsiedeln, Zürich ter se oddahnemo na bregovih Bodenskega jezera. Pot proti domu pa drži po južnobavarskem alpskem pogorju, kjer stoluje mogočni kraljevi grad Neuenschwanstein, tudi njega obiščemo. Ob lepih bavarskih jezerih se vrnemo preko novo zgrajene ceste čez Grossglockner na Koroško v domovino. Predava ravnatelj Vinko Zor, kateri je v poletju vodil družbo po tem alpskem kraljestvu. Ob tej priliki so bile tudi posnete krasne slike. Na to predavanje posebno vabimo prijatelje naših Alp. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7. Sedeži 3 Din, stojišča 2 Din, za dijake 1 Din.

KINO UNION Telefon 22-21

Danes ob 16., 19·15 in 21·15 uri senzacijonalni film izredno napete vsebine

Zmagovalec srca V gl. vlogi nastopata

Karl Ludvik Diehl in Dorothea Wieck

POZOR! V današnjem Foxovem zvočnem tedniku boste videli prve pogrebne svečanosti za angleškem kraljem Jurijem V. v Londonu. — —

⊙ **Fantovski odsek Šentpeterskega prosvetnega društva** ima drevi ob 8 svoj redni sestanek. Na sporedu je predavanje: »Poglavje iz medicine«.

⊙ **Predavanje.** Gosp. univerzitetni profesor dr. ing. M. Kasal bo predaval o temi: »Podrobnosti novih predpisov za ojačeni beton« (švicarski predpisi) v petek, dne 31. januarja 1936 ob 18.30 na univerzi v mineraloškem institutu. Predavanje prireja Akademski klub gradbenikov. Predavanje je dostopno tudi neakademikom ter so vsi zainteresirani vabljeni.

⊙ **Kino Kodeljevo** igra danes ob 3., pol 6. in 8. »Marija«, k tebi uboge reve .« in dopolnilni spored Mikimišk.

⊙ **Kdor se poslednji smeje...** je naslov novi veseloigri, ki jo je priredil F. Majdič in ki se uprizori na svečnico, 2. februarja ob pol 8. zvečer v Rokodelskem domu. Resnost, tragika in pa do skrajnosti komični prizori, ki se v živalnem tempu odigravajo skozi štiri dejanja, dajejo jamstvo, da more ta igra zadovoljiti tudi najbolj razvajenega gledalca.

KINO SLOGA Telefon 27-30

Triumf ljubezni (Adorable) z ljubko že tako dolgo pogrešano **JANET GAYNOR**

Je najočarljivejša opereta bogatega razkošja in najslajši film Janet Gaynor, umetnice, ki je nepozabna iz njenih lepih filmov „Ob zori", „Angel ulice", „4 vragi" itd. Danes ob 16., 19·15 in 21·15 uri

⊙ **Prosvetno društvo Moste** vprizori na svečnico ob 20 Vombergarjevo kmečko komedijo v treh dejanjih »Voda«. V igri nastopa okoli 50 ljudi. Vstopnice se dobe v predprodaji na vprizoritveni dan.

⊙ **Dekliški krožek Prosvetnega društva »Ljubljana-mesto** ima drevi ob 8 v Rokodelskem domu, Komenskega ul. 12 redni sestanek. Novinke vabljene.

⊙ **Prirodoslovno društvo** priredi svoje 8. predavanje v soboto, 1. februarja t. l. ob 18 v predavalnici Mineraloškega instituta na univerzi. Predaval bo šef kemičnega oddelka Drž. hig. zavoda v Ljubljani, g. inž. M. Lindtner o higieni prehrane. Povedal nam bo, kako mora biti prehrana usmerjena, da pri prehrani ne nastopijo motnje. Pri tem bo predavatelj razložil pravilno dietetiko od otroka do odraslega. Na to zanimivo predavanje so vabljeni člani in prijatelji društva k čim številnejši udeležbi.

⊙ **Bolniška blagajna samostojnih trgovcev.** Včeraj smo poročali o ustanovnem občnem zboru Bolniške blagajne samostojnih trgovcev, ki je bil v torek zvečer v Trgovskem domu. Pravila nove blagajne so bila sprejeta soglasno, obenem z določbo, da se sme denar nalagati samo v regulativne hranilnice. Pri volitvah je bila izvoljena naslednja lista: Albin Smrkolj, Anton Verbič, Ivan Bahovec, Viljem Laznik, Franjo Škrbec, Ivan Bogataj, Ivan Pezdir, Franjo Kamenšek, Ivan Krivic, Roman Golob, za namestnike pa Josip Žilih, Anton Zlender, Janko Čeponja, Souvan ml., Viktor Šober, Fran Mravljak, Avgust Robežnik, Anton Agnola, Ivan Sedlar in Viktor Vodnik. V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Ivan Železnikar, Pavel Fabiani, Stane Vidmar, Karel Soss, Stanko Florjančič, za namestnike pa Aleksander Fridrich, Viktor Naglas, Milan Česnik, Tomo Knez in Josip Kette.

⊙ **Nesreče v mestu.** Pred sinočnjim je padel pred kavarno »Evropo« 86 letni Ivan Krapš, upokojen vojni uradnik iz Ilirske ulice 17. Poškodoval se je na glavi. — Včeraj opoldne je neznan kolesar podrl 8 letno Feodoro Zajčevo, hčer zasebnice iz Livarske ulice. Deklica se je poškodovala po obrazu.

Maribor

□ »**Slovenski gospodar**«, list slovenskega kmečkega prebivalstva na Štajerskem, je dobil zopet mesečno ilustrirano prilogo »Naše slike«. Januarska številka »Naših slik« je že izšla.

□ **Dinarska akcija Protituberkulozne lige** je dosegla ob zaključku leta vsoto 201.328 din. Ta denar je namenjen za zgradbo azila za jetične bolnike v Mariboru. Spravili so ga pa skupaj v dveh letih mariborski stanovanjski najemniki in gospodarji z enodinarskimi prispevki, ki jih plačujejo vsak mesec. Letos namerava liga dinarsko akcijo poživiti s posebnimi nagradami.

□ **Javna zahvala.** V novembru in decembru 1935 so ojačili azilni sklad PT lige s prostovoljnimi prispevki namesto vencev na grob sledeči mariborski meščani: Marta in Viljem Freund, Bela Weiss, Jug. Beiersdorf, Jelenc & Šlajmer, dr. Ploj, Meinel & Herold, Združenje trgovcev v Mariboru, mag. Franc Minarik, Ida Stickler, J. Szinicz, Herman Berg, Kletarska zadruga, Andraschitz A., Jakob Kühar, mag. Sirak, Opekarna v Košakih, Mariborska tekstilna, Auš I. ter več neimenovanih oseb. Vsem dobrotnikom izreka PT liga iskreno zahvalo.

□ **Dijaške kongregacije — cerkveni sestanek.** V soboto 1. februarja bo ob 6 zvečer v cerkvi sv. Alojzija govor, večernice in priložnost za sv. spoved. V nedeljo zjutraj ob tričetrt na sedem istotam sv. maša s skupnim sv. obhajilom. Udeležba za članstvo obvezna — iskreno vabljeni tudi vsi drugi.

□ **Mestnim uslužbencem se znižajo prejemki.** V torek zvečer se je vršila v mestni posvetovalnici izredna seja mestnega sveta, na kateri je bil sprejet predlog o znižanju uradniških prejemkov, ki se urede tako, kakor prejemki državnih uslužbencev. Uradniškim pripravnikom se znižajo prejemki po členu 7., nepragmatičnim po čl. 8 uredbe o osebnih in rodbinskih dokladah uslužbencev in upokojencev z dne 24. septembra 1935. Glede stalnih honorarjev, nagrad, tantiem itd. pa se postopa po čl. 9. navedene uredbe. Rodbinske doklade se urede v istem razmerju kakor državnim uslužbencem in tudi prejemki staroupokojencev se urede na novo, kot pri državnih upokojencih. Efekt tega znižanja bo znašal pri občini 220.000 din letno. S tem so magistratni uslužbenci hudo prizadeti, tembolj, ker se znižanje v takem razmerju ni izvršilo v nobenem drugem mestu Slovenije, ker imajo povsod drugod mestni uslužbenci samo plače brez draginjskih doklad, katere zadeva omenjena uredba. Nastane sedaj vprašanje, ali se ne bi mogla najti zakonska osnova, da bi se prejemki mestnih uslužbencev v Sloveniji na enoten način uredili.

□ **Popisovanje vojaških obveznikov.** Tekom tega meseca se morajo vpisati v seznam na vojaškem uradu na Slomškovem trgu vsi v Mariboru stanujoči mladeniči letnika 1918.

□ **Smrt kosi.** V Einspielerjevi ulici 28 je umrl v starosti 72 let sodni uradnik v pokoju g. Josip Volavšek. Pokojnik je bil v Mariboru znana in popularna oseba, vrl katoličan in Slovenec. Pogreb se bo vršil danes popoldne ob 15.30 na pobreškem pokopališču. Naj počiva v miru, žalujoči rodbini naše iskreno sožalje.

□ **Železničarski upokojenci in njih vdove,** člani železničarske Nabavljalne zadruge v Mariboru so vabljeni na člansko zborovanje, ki se vrši danes popoldne ob 16 uri (4.) v dvorani Delavske zbornice, Sodna ulica 9, II.

□ **O Shakespearu in njegovi dobi** bo predaval jutri v petek v Ljudski univerzi prof. dr. Janko Kotnik iz Maribora. Skioptične slike!

□ **Prihodnja premiera** bo v gledališču v soboto. Vprizori se Lichtenbergova veseloigra »Kariera kanclista Winziga«.

□ **Tnalo ga je ubilo.** Tragična nesreča se je pripetila v Ribnici na Pohorju. 36letnemu delavcu Jožefu Verhovniku je pri sekanju drv priletelo tnalo v glavo. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico, kjer pa je poškodbi podlegel.

□ **Krava ji je razparala trebuh.** Nevarno se je ponesrečila 28letna viničarka Marija Potočnik v Radizelu. Zdivjana krava jo je pahnila z rogom ter ji razparala trebuh. Mariborski reševalci so jo prepeljali v bolnišnico.

Celje

⊘ **Še TK Skala.** Z ozirom na našo včerajšnjo notico o Savinjski podružnici TK Skale v Celju, smo dobili naslednji popravek: Ni res, da bi se v redu ne vršil, kakor vsako leto, občni zbor Savinjske podružnice TK Skale v Celju, res pa je, da se je dne 11. jan. 1936 vršil v prisotnosti zastopnika politične oblasti. Ni res, da na tem občnem zboru Savinjske podružnice TK Skale ni prišlo do volitev, res pa je, da je bil na tem občnem zboru v smislu pravil popolnoma v redu izvoljen odbor, ki je na prvi seji dne 16. jan. 1936 prevzel posle Savinjske podružnice TK Skale v Celju od prejšnjega odbora, analogno temu ni razloga, da bi posle te podružnice prevzela centrala v Ljubljani. Vse druge vesti so mistifikacija javnosti. — Odbor Savinjske podružnice TK Skale v Celju. — K temu popravku dostavljamo, da mi nismo z včerajšnjo notico hoteli nikogar mistificirati, ker smo dobili omenjeno vest iz uradnega vira (predstojništvo mestne policije v Celju), kateremu je centralni odbor v Ljubljani sporočil stvar tako, kakor smo jo mi objavili.

⊘ **Umrla** je včeraj v visoki starosti 81 let, gospa Amalija Almoslechner, posestnica, Cesta na grad 41, in vdova po znanem celjskem juvelirju. Pokojnica je tudi mati juvelirja g. Rajnholda Almaslechnerja. Pogreb bo v petek, 31. jan. ob 16 na mestnem pokopališču. — V celjski bolnišnici pa je umrl g. Vrhovšek Ciril, 25 let star, pekovski pomočnik iz Celja. Naj počivata v miru!

⊘ **Lovci,** ki stanujejo v komasirani občini Celje, naj prijavijo lovskemu društvu v Celju nemudoma, najkasneje pa do 3. febr. t. l. svoje lovske pse, ki se obenem uporabljajo kot čuvaji. V prijavi je navesti ime in bivališče lastnika, število psov, pasmo in ime posameznega psa.

⊘ **Nesreča v celjski kemični tovarni in pražarni.** V torek okrog 3 popoldne se je zgodila v kemični tovarni in pražarni huda nesreča, katere žrtev so postali delavci: Tratnik Alojzij, 31 let star, doma iz Zagrada; Košir Martin, star 42 let, doma iz Dobrove, in Podlesnik Karel, star 50 let, doma z Dečkove ceste. Imenovani so v omenjenem času zlivali baker v vodo, voda, ki je bila vrela, je udarila čez posodo in so se vsi trije opekli po obeh nogah. Z avtom celjske rešilne postaje so bili prepeljani v celjsko bolnišnico.

⊘ **Na svečnico popoldne ob 5 vsi na čajanko »Kola« v Celjski dom!**

⊘ **Društvo jugosl. akademikov v Celju** razpisuje iz dohodkov svoje I. javne prireditve podpore revnim akademikom v Celju in okolici, ne oziraje se na društveno pripadnost. Prošnje oddajte društvu do 20. febr. t. l. in priložiti ubožno izpričevalo.

Ni idealnejšega sredstva za otroke, starejše ljudi in rekonvalescente (po operaciji, porodu, hripi itd.) kot je

Radenska

ona s srcem

s sadnimi sokovi, malino, limono, vročim mlekom i. sl. - Radenska je najbogatejša naša voda po raznolikosti zdravilnih sestavin (jod, litij, kalcij, brom, fosfati, mangan itd.). - Slehernemu bo kaka njena sestavina sigurno dobrodošla!

Ptuj

Prosvetno društvo v Ptuju je zborovalo. Prosvetno društvo v Ptuju je imelo v nedeljo 26. t. m. svoj redni občni zbor pod vodstvom društvenega predsednika g. gvardijana p. Mirka Godine. Uvodoma je orisal g. predsednik razvoj društva in njega kulturno delo. Iz njegovega govora je posneti, da je bilo prosvetno društvo dne 17. II. ukinjeno ter zopet 15. julija 1935 reaktivirano. Nadalje je iz poročila razvidno, da je bilo društvo v tem kratkem času od dneva reaktivacije zelo agilno. Tako je priredilo več iger, med temi tudi znano Miklovo Zalo, ki so jo morali na splošno zahtevo trikrat zaporedoma ponoviti. Iz blagajniškega poročila je posneti, da je imelo društvo 15.000 Din dohodkov in 11.000 Din izdatkov, tako da je v blagajni 4000 dinarjev. Društvo ima 1837 knjig v zalogi in je število izposojevalcev dosedaj naraslo na 360. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanji odbor, kateremu načeljuje dosedanji predsednik g. gvardijan p. Mirko Godina. Odbor se je razširil še za dva odbornika.

Redni občni zbor je imelo tudi veteransko društvo. Zboru je predsedoval predsednik društva g. Ignac Vauda. Društvo šteje 120 članov in ima premoženja 10.600 Din. V letu 1935 je umrlo 7 članov, ki so bili pokopani na račun društva. Tudi je zbor sklenil, da se nabavi nova uniforma, ki je prikladna sedanjim razmeram.

Nočni napad. Preteklo noč so neznanci napadli v Budini pri Ptuju 24 letnega posestnikovega sina Franca Hojnika iz Dornave, ko se je vračal iz Ptuja na svoj dom. Naklestili so ga s koli tako nečloveško, da je obležal nezavesten. Ljudje, ki so onesveščenega Hojnika našli na cesti, so poklicali reševalce, ki so ga prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Seja mestnega sveta. V četrtek 30 t. m. ob 6 zvečer bo javna seja mestnega sveta. Na dnevnem redu je med drugim tudi proračun za leto 1936/37.

Loče pri Konjicah

Minuli teden nas je zapustil banovinski zdravnik dr. Pavel Lautner. Premeščen v Gornji grad. Radi svoje prijaznosti, postrežljivosti in velike dobrotnosti napram revnim bolnikom je bil splošno spoštovan in priljubljen. Ga bomo težko pozabili, tembolj, ker smo z njim zgubili obenem tudi dobrega zobozdravnika. Na novem službenem mestu mu želimo mnogo sreče. Drugega zdravnika še do danes nimamo. Bi ga pač potrebovali.

Vse se čudi toplemu vremenu sredi letošnje zime. Toda pri nas v Ločah brije oster veter, ki vznemirja in razburja sicer mirno prebivalstvo. Nekdo — menda pa jih je več — se namreč pridno bavi z nečednim poslom ki ga imenujemo denuncijantstvo ali ovaduštvo. Je to sicer nevšečna navada, pa dandanes zlasti v gotovih krogih naravnost moderna. Spravil se je ta gorečnik za dobro stvar nad ločko vas, rafinirano ožigosal nekatere zadeve v vasi ter strastno očrnil posamezne osebe — seveda vse v imenu kulture in čiste narodnosti, ki jo kajpada ima v zakupu. Svoje imenitne izdelke pošilja nekam na višje mesto. Gotovo se smatra tudi za poklicanega tolmača ljudske volje in se nadeja obilnega uspeha. Bomo videli!

Jesenice

Pomembna iznajdba. Pred ljudsko kuhinjo v Krekovem domu se dnevno zbira številno revežev, ki prosijo hrane. Gotovo je, da so najpotrebnejši med njimi starčki in starke. Včasih pride tja toliko prosilcev, da vsem ni mogoče ustreči. Cigani so včasih tudi med njimi. Ciganski rod pa ima svoje običaje. Pridejo z godbo in zasvirajo pred vrati himno lačnih ljudi na zemlji. Toda, če je prosilcev preveč, ne pomaga niti godba. Na Jesenicah je potrebna sirotišnica, občina bi lahko nekaj o tem mislila.

Ljubljanska drama med jeseniško delovno ljudstvo. V petek, dne 31. januarja bodo ob 8. uri zvečer v Krekovem gledališču gostovali gledališki igralci ljubljanske drame, med njimi g. S. Jan in ga. Juvanova. Misel domačega odra, da povabi ljubljansko dramo, je pozdravljati tem bolj, ker je s predstavo na Jesenicah dana prilika tudi široki okolici in odrom, da opazujejo podajanje igre osrednjega slovenskega gledališča.

Kočevje

Vincencijeva konferenca je imela 26. t. m. občni zbor, kjer je odbor podal obračun o karitativnem delu v preteklem letu. Razdelilo se je najbolj potrebnim, zlasti družinam s številnimi otroki, podpor za 10.465 Din, večjidel v živežu in obleki. Vseh podpiranih družin in posameznikov je bilo 118. Število članstva je padlo na 47, ker so lani izstopili domala vsi dobrotniki nemške pripadnosti. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor z geom. Fr. Šifrerjem na čelu.

Za obranitev kočevske gimnazije, ki ima biti po kralj. ukazu postopoma reducirana v nižjo, je intervenirala te dni v Belgradu posebna deputacija, ki jo je vodil prof. Franc Uršič.

Redukcija na rudniku? Kakor čujemo, namerava TPD skrčiti število uslužbencev na rudniku od 94 na 50, ako kočevski rudnik ne dobi državnih nabav v višini vsaj 1200 ton mesečno. Upamo, da do te katastrofe v našem na brezposelnosti tako bogatem mestu vendar ne bo prišlo!

Reteče pri Šk. Loki

V ponedeljek zvečer ob pol enajstih je umrl vrl član Marijine družbe, agilen igralec Kat. prosv. društva in navdušen cerkveni pevec Peter Križaj v mladeniški dobi 23 let. Bolehal je že več mesecev, iskal zdravja pri raznih zdravnikih in v bolnišnici. Ko se je jeseni vrnil iz bolnišnice domov, smo še vedno upali, da ozdravi, četudi nam je ob njegovi bolniški postelji v srcu vstajala skrb za njegovo življenje. Mnogo je trpel v času mučne bolezni, posebno zadnji dnevi so bili težki. Mlada narava se je z vso silo upirala smrti, toda vse je bilo zastonj. Neizprosna jetika je položila nanj mrzlo koščeno roko in ga nam za vedno ugrabila. Dragi naš tovariš, sedaj si rešen zemeljskega trpljenja. Upamo, da se že veseliš nad zvezdami. Mi Te ne bomo pozabili. Počivaj v miru!

Naša zunanja trgovina

Prav kar smo prejeli izkaz naše zunanje trgovine po posameznih državah in ga v izvlečku prinašamo.

Trgovina z Italijo padla na minimum.

Podatki za december kažejo, da je znašal ves naš izvoz v Italijo komaj še 4 milij. Din (novembra 53.8), uvoz iz Italije pa 4.5 (novembra 27.3) milij. Din. Večinoma gre tu za efektuiranje prejšnjih zaključkov. Iz tega se tudi vidi, da je politika sankcij ustavila skoro vso trgovino z Italijo, ker v januarju ne bodo izkazane niti tolike številke.

S tem se je tudi skupni delež Italije v naši zunanji trgovini močno skrčil, kar dokazujejo na drugem mestu objavljene številke. V naši uvozni trgovini je Italija prišla s 1. mesta, kjer je bila leta 1934, na 5. mesto, v izvozu pa tudi s 1. mesta na drugo, ker jo je prehitela Nemčija.

Nemčija prva v naši trgovini.

V naši zunanji trgovini si je osvojila Nemčija po žilavem boju zadnjih let prvo mesto. Narastel je znatno izvoz iz nje, v še večji meri pa je narastel naš izvoz v Nemčijo, posebno v zadnjih treh mesecih, ko je dosegel rekordno višino 297.5 milij. in se je v primeri s prejšnjim, t. j. 3. četrtletjem, skoro podvojil. V oktobru je znašal izvoz celo 100.5 milij., nakar je v novembru padel na 94.5, v decembru pa se je ponovno dvignil in dosegel rekordno višino 102.5 milij. pri skupnem izvozu 351.7 milij. Din. Delež Nemčije je znašal v decembru pri skupnem našem izvozu 29.1%, kar pomeni, da je sedaj skoro tretjina našega izvoza usmerjena v Nemčijo. S tem postaja za našo zunanjo trgovino spet važno vprašanje enostranske usmeritve, ki postane lahko nevarna, če se zgodi največjemu kupcu kaj takega, da preneha biti najvažnejši interesent za naše blago. Decembrski odstotek deleža Nemčije je še celo večji kot je bil leta 1930, v času še razmeroma dobre konjunkture, delež Italije, ki je znašal le 28.3%.

Povečanje prometa s ČSR.

Tudi Češkoslovaška izkazuje v preteklem letu znatno povečanje trgovine z našo državo. Uvoz iz nje je narastel od 418 na 518, izvoz tja pa od 437 na 540. Trgovinska bilanca je za nas aktivna za 22 milij., dočim je znašala aktivnost leta 1934 19 milijonov.

Posebno znatno je narastel uvoz iz Češkoslovaške v decembru, ker je Češkoslovaška deloma nadomestila italijansko tekstilno industrijo in njen izvoz k nam. Decembrski uvoz iz ČSR je znašal 66.4 milij., kar pomeni v primeri z novembrom povečanje za 12.5 milij., v primeri z decembrom 1934 pa povečanje za celih 31.3 milij. ali za skoro 100%. Nasprotno pa je naš izvoz v decembru v ČSR znatno padel, in sicer od 52.7 v novembru na 28.6 milij. Din in je bil tako december eden najslabših mesecev izvoza v ČSR. Tudi v primeri z decembrom 1934 je naš izvoz v ČSR znatno padel, saj je znašal naš izvoz v ČSR decembra 1934 62.3 milij. Din.

Trgovina z Avstrijo.

Trgovina z Avstrijo izkazuje za 1935 v primeri s 1934 skoro nezmanjšani uvoz (441 proti 442 milij.), na drugi strani pa je naš izvoz v Avstrijo znatno padel, in sicer od 634 na 577 milij. Din. V zadnjem četrtletju je sicer uvoz iz Avstrije nekoliko oživel, vendar ne v znatnem obsegu. Od novembra na december je naš izvoz v Avstrijo padel od 54.1 na 45.6 milij. Din.

PREGLED PO POSAMEZNIH DRŽAVAH

Uvoz

	milij. Din		v %	
	1934	1935	1934	1935
Nemčija	497.2	598.1	13.91	16.17
Češkoslovaška	417.6	516.8	11.69	13.97
Avstrija	442.0	441.2	12.37	11.92
Anglija	331.3	370.4	9.27	10.09
Italija	555.0	370.8	15.53	10.02
USA	229.6	229.0	6.43	6.19
Francija	177.7	160.9	4.97	4.35
Madžarska	102.9	107.5	2.88	2.91
Brit. Indija	115.2	95.7	3.23	2.59
Švica	92.9	89.6	2.60	2.42

Izvoz

	milij. Din		v %	
	1934	1935	1934	1935
Nemčija	597.8	751.5	15.42	18.65
Italija	797.8	672.3	20.57	16.68
Avstrija	634.4	577.2	16.36	14.32
Češkoslovaška	437.3	540.0	11.28	13.40
USA	156.8	224.8	4.05	5.58
Anglija	180.5	212.3	4.66	5.27
Madžarska	136.7	200.7	3.52	4.98
Grčija	145.9	146.9	3.76	3.64
Belgija	166.9	136.2	4.30	3.38
Švica	136.6	97.5	3.52	2.42
Poljska	51.5	67.1	1.31	1.66
Francija	59.7	62.8	1.33	1.56

V naslednjem pa navajamo še nekaj podatkov o naši izvozni trgovini v lanskem letu. Poleg v navedene države smo izvozili lani še (v oklepajih podatki za 1934): v Španijo za 50.9 (59.7), Egipt 32.9 (26.1), Eritrejo 27.0 (1.3), Alžir 23.94 (28.3), Tunis 21.15 (33.3), Argentino 18.4 (14.74), Romunijo 16.6 (39.1), franc. Maroko 15.6 (13.0), Holandijo 15.5 (34.4), Palestino 14.7 (21.1), Južnoafriško Unijo 11.75 (5.17), Švedsko 10,76 (4.2), ital. Somalijo 10,1 (0.75), Turčijo 10.0 (2.8), Albanijo 9.8 (9.26), Malto 8.96 (8.2), Sirijo 5.54 (4.77) itd. Skupno beleži naša izvozna statistika za leto 1935 izvoz v 80 držav, dočim smo izvažali leta 1934 samo v 75 držav. Ravno tako je število držav in dežel uvoznic v našo državo naraslo od 94 v letu 1934 na 96 v letu 1935.

Vloge v regulativnih hranilnicah

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so znašale hranilne vloge pri njenih članicah na koncu lanskega leta, seveda brez pripisanih obresti 1.029 milijonov, kar pomeni za leto 1935 zmanjšanje vlog za 76 milijonov dinarjev, če upoštevamo pri številki za 1935 že pripisane obresti.

Naslednja tabela nam kaže razvoj vlog pri regulativnih hranilnicah od leta 1929 (v milij. dinarjev):

1929	1.025
1930	1.182
1931	1.269
1932	1.193
1933	1.139
1934	1.105
1933	1.070

K stanju vlog v znesku 1.029 milij. pa je treba v svrho primerjave navesti tudi cenitev, koliko znašajo vlage z obrestmi vred. Tako se nam v tabeli pokaže zmanjšanje samo za 35 milijonov dinarjev, kar odgovarja približno nazadovanju v letu 1934 s 34 milij. din. Lani je bilo več mesecev jako ugodnih za pritok vlog, vendar pa je saldo odtok še vedno znatnejši kot pritok.

*

Naše lesno gospodarstvo. Na zadnji konferenci lesnega gospodarstva v Ljubljani je med drugim grajal govornik ing. M. Lenarčič, da časopisje premalo obvešča javnost o nekaterih važnih gospodarskih vprašanjih. Ker se to ni nanašalo na slovenske liste in ker je razumljivo g. inženjer daleč od tega, da bi mislil grajati naše liste, zato lojalno popravljamo, kar smo napisali ob govoru g. ing. Lenarčiča.

Število drž. upokojencev in invalidov

Po podatkih finančnega ministra je bilo v zadnjih letih število upokojencev ter invalidov in njih prejemkov naslednje:

	upok.	prejemki milij.	inv.	prejemki milij.
1933-1934	60.402	1.020.7	70.788	103.5
1934-1935	62.093	1,062.8	69.340	105.0
1935-1936	64.236	1.041.6	70.142	104.5

Iz tega sledi, da število državnih upokojencev stalno narašča. V zvezi s tem so se sicer tudi povečali izdatki za pokojnine od 1933-1934 na 1934-1935, vendar so za proračunsko leto 1935-1936 zmanjšani.

Pregled o tem, koliko ljudi iz državnih in banovinskih sredstev kot državni in banovinski upokojenci in invalidi prejema pokojnino, nam daje tale tabela:

	drž. usl.	ban. usl.	upokoj.	invalidi
1933-1934	207.130	11.878	60.402	70.788
1934-1935	205.119	11.800	62.093	69.340
1935-1936	208.277	12.359	64.236	70.142

Skupno je aktivnih uradnikov, upokojencev in invalidov po proračunih za 1933-1934 350.198, po proračunih za 1934-1935 348.352, za 1935-1936 pa 355.214.

*

Vpisi v trgovinski register. »Jadran« R. Završek, izdelovanje čolnov, komand, družba, prok. Bukovec Josip, Ocvirk Rudolf, nakup in prodaja ter uvoz in izvoz žive in zaklane živine.

Izpremembe v upravnem svetu Jugoslovanskih tekstilnih tvornic Mautner d. d. v Ljubljani. V trg. register so bili vpisani kot člani upravnega sveta dr. Gregorič Cvetko, Hribar Rado, Mohorič Ivo ter Mautner Štefan.

Vlažno — hladno, tedaj

NIVEA-CREME

Znano je, da postane rdeča in razpokana koža z rednim negovanjem z NIVEA zopet mehka in nežna. Zato je bolje preprečiti nego lečiti.

Zavarujte zato pravočasno svojo kožo in jo dvakrat na dan natrite z NIVEA.

NIVEA napravi Vašo kožo odporno in ohrani Vašo polt. NIVEA se ne da nadomestiti, kajti samo NIVEA vsebuje EUCERIT, na čemur temelji njen edinstveni učinek.

Ljubljanski velesejem. G. minister dvora Nj. Vel. kralja je obvestil predsedstvo Ljubljanskega velesejma, da bodo letošnji spomladanski in letošnji jesenski Ljubljanski velesejem od 30 maja do 8. junija, oziroma od 29. avgusta do 9 septembra pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II.

Ravnatelj mednarodnega hranilniškega instituta v Ljubljani. V ponedeljek in torek se je mudil v Ljubljani ravnatelj Mednarodnega hranilniškega zavoda v Milanu g. prof. Filip Ravizza. G. Ravizza se je prej mudil tudi v Zagrebu ter se zanima za ustroj in poslovanje hranilnic, zlasti pa za poslovanje v času krize. Obiskal je tri ljubljanske regulativne hranilnice. Ko je v razgovoru s predstavniki Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani zvedel, da so v decembru vloge na tekočih računih pri Zvezinih članicah narasle za 0.25 milijona, ga je to zelo razveselilo, saj že par let vloge na tekočih računih stalno nazadujejo Nadalje se je g. Ravizza zanimal še za druga aktualna vprašanja naših hranilnic. Včeraj pa je g. prof. Ravizza odpotoval nazaj v Milan.

Izpremembe pri Peko, d. z o. z. Pri Peko, d. z o. z. fabrikacija in prodaja čevljev, Kovor pri Tržiču so bili izbrisani: poslovodje družbe dr. Iv. Slokar, glavni ravnatelj Zadružne gosp. banke, in Josip Ljubič, ravnatelj podruž. Jugoslov. banke v Ljubljani, prok. Erce Franc in Pajalič Vladimir ter rav. s prokuro Kozina Peter, novi poslovodji pa sta: Kuster Avgust, ravnatelj Kmetske posojilnice ljubljanske okolice, in dr. Lapajne Stanko, odvet. v Ljubljani.

Delničarji dobe 709.93 Din za svoje delnice. Iz poročila likvidatorja tvrdke Bios, d. d. v likvidaciji je razvidno, da znaša pri glavnici 2 milijona gotovine 1.42 milij., izguba pa 0.58 milij. Ker so vse terjatve in dolgovi poravnani, dobi vsak delničar na delnico s 1000 Din imenske vrednosti 709.93 Din.

Občni zbori lokalnih železnic. Dne 14. februarja bodo občni zbori delniških družb: Lokalna železnica Kranj—Tržič, Lokalna železnica Ljubljana—Vrhnika ter Dolenjske železnice. Poleg volitev v upravo in nadzorstvo je na dnevnem redu tudi sklepanje o prodaji prog teh družb in odobritev kupoprodajne pogodbe z državo.

Odlog plačil je dovolilo kmetijsko ministrstvo Hranilnici in posojilnici v Dragatušu, r. z. z n. z. za 6 let od 16. oktobra 1935 za stare dolgove, nastale do 21. maja 1934, obrestna mera znaša 2%, nadalje je odobren odlog plačil Hranilnici in posojilnici na Muti, r. z. z o. z. za 3 leta od 1. novembra 1935 dalje za terjatve, nastale do 7. sept. 1935, obrestna mera pa znaša 2%.

Značilni oklici. V službenem listu dravske banovine čitamo, da je pristojno okrožno sodišče zavrnilo predlog nekega upnika, da se uvede konkurz o imovini Jugoslovanskega kreditnega zavoda, r. z. z o. z. v likvidaciji v Murski Soboti, ker dolžnik nima zadostne imovine. Nadalje je zavrnjen predlog drugega upnika, da se otvori konkurz nad imovino Gospodarske zadruge, r. z. z o. z. v Šmarju pri Jelšah zaradi pomanjkanja imovine.

Likvidacija: Kvas, reg. zadr. z om. zavezo v Sevnici.

Zastopstvo Dresdner banke v Belgradu. Svoječasno so posebno francoski listi dosti pisali o tem, da namerava ena največjih nemških bank Dresdner Bank odpreti svojo podružnico v naši državi. Sedaj pa čitamo, da ima sedaj ta banka v Belgradu svoje zastopstvo. Zastopnik banke je Berthold Fast, bančni ravnatelj, ki je že večkrat bil imenovan v zvezi z ustanovitvijo podružnice. Njegov urad ima naslov: Knežev spomenik 5.

Borza

Ljubljana, 29. januarja.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina, Curiha in Prage, narasla sta London in Newyork, dočim so popustili tečaji Amsterdama, Bruslja in Pariza.

V zasebnem kliringu se je avstrijski šiling na ljubljanski borzi učvrstil na 9.25—9.35, dočim je na zagrebški borzi popustil na 9.205—9.305, v Belgradu pa je notiral neizpremenjeno 9.20—9.30. Grški boni so notirali v Zagrebu 30.15—30.85. Angleški funt je ostal na naših borzah neizpremenjen na 256.20—257.80 Španska pezeta je notirala v Zagrebu 6.625 blago.

Nemški čeki so notirali v Zagrebu 14.315 do 14.515, za medio februarja pa 14.075—14.275, v Belgradu pa 14.50—14.70.

Italijansko liro (valuto) so plačevali denarni zavodi po 3.05—3.10, dočim so za dolar plačevali 49.75—50.25.

Ljubljana. Tečaji s primom:

Amsterdam, 100 hol. gold. . .	2970.20—2984.88
Berlin, 100 mark	1756.08—1769.95
Bruselj, 100 belg	737.39— 742.46
Curih, 100 frankov	1424.22—1431.29
London, 1 funt	216.02— 218.07
Newyork, 100 dolarjev . . .	4301.10—4337.41
Pariz, 100 frankov	288.85— 290.29
Praga, 100 kron	181.33— 182.44

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 1,308.028 Din.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20.27, London 15.1925, Newyork 304.625, Bruselj 51.775, Milan 24.50, Madrid 42, Amsterdam 208.50, Berlin 123.55, Dunaj 57, Stockholm 78.30, Oslo 76.30, Kopenhagen 67.80, Praga 12.74, Varšava 57.95, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.705, Buenos-Aires 0.84.

Vrednostni papirji

Tendenca za državne papirje je bila danes slaba, čeprav se tečaji niso znatno izpremenili. Promet je bil pa zelo slab.

Ljubljana. 7% investicijsko posojilo 76.50 do 79, agrarji 44—46, vojna škoda promptna 353 do 356, begluške obveznice 61—62, 8% Blerovo posojilo 81—82, 7% Blerovo posojilo 71—72, 7% posojilo Drž. hip. banke 79—80

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 76.50—78, vojna škoda promptna 355, 356, 2. 3. 4. 5. 355—356, begluške obveznice 64.50—65.25, dalm. agrarji 60—61, 7% Blerovo posojilo 71.50—73.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 79—80. — Delnice: Priv agrarna banka 238—240, Trboveljska 122—126, Osj. sladkorna tovarna 120 den.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 79.50 bl., agrarji 45.50—46.50 (45.75), vojna škoda promptna 356.50—357 (357, 356.50), begluške obveznice 64.50—65 ,(64.75) 62.80—63.25, 8% Blerovo posojilo 82.50—82.75 (83), 7% Blerovo posojilo 72.50—73 (72.50), 7% posojilo Drž. hip. banke (79), 7% stab. pos. 78.50 bl. — Delnice: Priv. agrarna banka 237.50—239 (239,237).

Žitni trg

Ljubljana. Pšenica bač. in ban. 78 kg 2% 177.5—180, oves slav. 142.50—145, ajda siva par. Ljubljana 140—142.50, koruza času primerno suha 120.50—122.50, prekomerno suha prekmur. 129.50—132.50, moka pšenična ničla 285—295, št. 2 265—270, št. 5 245—250, otrobi bač. 110—115.

Novi Sad, 29. januarja. Pšenica: bč 174 do 176, bč okol. Sombor 171—173, bč ladja Tisa in Bogej 177—179 slavonska 174—178, sremska 174—176, banaška 173—175. Oves neizpremenjen; rž ne notira; ječmen neizpremenjen; koruza bč, sremska in banaška 117—118, bč. in srem. hela 129—131; moka, fižol, otrobi neizpremenjeno. Tendenca slaba. Promet srednji.

Živina

Mariborski sejem dne 28. januarja. Prignanih je bilo: 1 konj, 9 bikov, 102 vola, 221 krav in 4 teleta, skupaj 337 komadov. Cene so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 2.50—3 Din, poldebeli voli 2—2.75, plemenski voli 2.50—3, biki za klanje 2—3, klavne krave debele 2—2.50, plemenske krave 1.50—2, krave za klobasarje 1.20—1.75, molzne krave 2—3, breje krave 2.50—3.50, mlada živina 2.50—3.50, teleta 3—4 Din. — Mesne cene: volovsko meso I. vrste 8—10 Din, II. vrste 6—8, meso od bikov krav in telic 4—6, telečje meso I. vrste 8—10, II. vrste 4—6, svinjsko meso sveže 8—10.

Kulturni obzornik

Žitja sv. Cirila in Metodija

Prevel in razložil Franc Grivec.

V Mohorjevi zbirki »Cvetje iz domačih in tujih logov« je izšel prevod in komentar staroslovenskih »Žitij« sv. Cirila in Metoda, v prireditvi enega največjih sodobnih poznavalcev življenja, dela in duha naših svetih slovanskih apostolov, prof dr. F. Grivca. Prav v zadnjem času je prof. Grivec v svojih najnovejših studijah v Bogoslovnem vestniku, v Zgodovinskih revijah in dr. ugotovil več novih podrobnosti, ter je z njimi dopolnil svoj popularni življenjepis, ki se je v več prevodih razširil po evropskem svetu. Če so ruski slavisti tožili, da bi bogoslovno razmotrivanje del sv. Cirila in Metoda utegnilo prinesti novih momentov k njihovemu poznavanju, se je prof. Grivec lotil prav te naloge ter v zadnjem času z bogoslovne strani načel več vprašanj, ki jih je rešil v nasprotju s praškim teologom Dvornikom v tem smislu, da sveta brata nadaljujeta krščansko tradicijo predrazkolne dobe. Zdaj je prof. Grivec glavne vire za poznavanje življenja svetih bratov poslovenil natančno in lepo v arhaličnem slogu, ter je nam tako podomačil nekaj biserov staroslovenske književnosti, obenem pa nekaj najlepših del starejše krščanske bogoslovne literature.

Prof. Grivec je napisal prevodu lep uvod (str. 5—46), v katerem na kratko, pa jasno in pregledno ponazori življenjski potek obeh svetnikov od rojstva do smrti, vse boje za ustanovitev slovanskega bogoslužja, vse homatije na Moravskem, Panoniji itd. Zgodovinsko snov daje današnjemu času primerno na ta način, da vemo, da je bil sv. Metodij še pred odhodom v samostan nekak cesarski namestnik v Makedoniji, sv. Ciril pa celo nekak vseučiliški profesor filozofije; zato ga Žitja imenujejo dosledno Filozofa Po natančnejši oznaki obeh Žitij, njihovem postanku in ohranjenih prepisih, konstatira, da so v Žitijah vidni tudi sledovi stare Panonije slovenske veje velike slovanske družine, zato moremo te dokumente šteti »tudi k začetkom naše slovenske književnosti kot svetla davna spomenika umetniške slovenske proze« (str. 39). Prof. Grivec opremlja uvod z lit. kritičnim materijalom, razbira staroslovenske in latinske ter grške vire, ter poda pregled glavnega kritičnega slovstva, glavnih spisov, (kjer pa ne navaja svojih najnovejših razprav) ter glavnih prevodov.

Nato sledi natančen prevod »Življenja blaženega učitelja našega Konstantina Filozofa, prvega vzgojitelja slovenskemu narodu« (str. 50—95), ki so ga nekoč znanstveniki imenovali »panonsko legendo«, pa je danes njena verodostojnost — tako zgodovinska kot bogoslovna — že dokazana. Žitje se bere prav zanimivo ter nam plastično približa sv Cirila. Temu sledi »Spomin in življenje očeta našega in učitelja Metodija, nadškofa moravskega« (str. 95—113). Obema »žitijima« je pridejal prof. Grivec še »rimsko legendo« »Žitje Konstantina s prenosom sv. Klementa« (str. 113 do 122), v katerem se poleg življenja sv. Cirila natančneje opisuje najdba kosti sv. Klementa, ki jih je našel sv. Ciril in prenesel v Rim v cerkev, v kateri zdaj počivajo njegovi ostanki. Vsem trem najvažnejšim dokumentom, ki jih imamo o življenju in delovanju svetih bratov, je dodal prof. Grivec natančne opombe, ki tolmačijo tekst in nas opozarjajo na razne vsebinske važnosti V njih je razloženih veliko zgodovinskih dejstev, pa tudi pravovernost nauka svetih apostolov.

Knjiga je bila zelo potrebna ne samo teologom, temveč tudi slavistom in vsem dijakom sploh, ki se hočejo poglobiti v poznavanje življenja in dela slovanskih apostolov Naslovna podoba predstavlja sliko iz l. 896 nad Cirilovim grobom v Rimu, ki kaže Kristusa in dva angela, ki varujeta sv. Cirila s knjigo in sv. Metodija, ki daruje mašo za umrlega brata. td.

Milan Begović

Ob šestdesetletnici znanega hrvatskega književnika se ga bomo v naslednjem spomnili v nekaj vrsticah čisto informativnega značaja. Po rodu je Milan Begović Dalmatinec, po letih sodobnik pokojnega Ivana Cankarja, dasi sicer nimata kaj posebnega skupnega. V srbovaško književnost je prinesel pridih južnega podnebja, krvi, ljubezni. Po filozofskih študijah je postal profesor (romanistika), pozneje pa je s pomočjo hamburškega gledališkega ravnatelja dospel do položaja dramaturga v dunajskem Mestnem gledališču. Po svetovni vojni je Begović posvetil večji del svojih moči zagrebškemu gledališču, kjer z izjemami živi še danes. Tu je bil profesor igralske šole in ravnatelj drame.

S prvo zbirko pesmi, ki jih je izdal v posebni knjigi točno pred 40 leti (1896), ni dosegel posebnih uspehov. Je bil pač nov človek. Čisto drugače je bila sprejeta druga Begovićeva pesniška knjiga z naslovom »Knjiga Boccadoro« (1900). V knjigi se ni niti podpisal, ampak je dal natisniti psevdonim Xeres de la Maraja. Umetnostno je ta zbirka ljubezenske lirike sila zanimiva, vendar so jo posebej starejši kritiki zaradi ekstremnosti in poletnosti obsojali. Potem se je spustil v dramatiko. Tu so lirična »Gospa Walewska«, bolj življenjska »Stana«, »Venus victrix« in »Biskupova sinovica«; po svetovni vojni pa je Begović napisal svoje najbolj znane igre: »Pustolov pred vratima«, »Božji človek« in »Amerikanska jahta u splitskoj luci«, s katerimi je zaslovel tudi izven meja naše domovine. Razen omenjenih del v dramski obliki je napisal še več krajših del. Za svoj jubilej je pripravil dramo »I Lela će nositi kapelin«, ki so jo te dni (ali pa jo bodo v kratkem) igrali na naših vodilnih odrih. Zanimivo je, da je v »Srp. knj. glasniku« (16. jan.) začel objavljati novelo z istim naslovom, ki se bo v prihodnji številki končala. — Razen omenjenih del je objavil še pesniško knjigo »Život za cara«, celo vrsto novel in pa ljubezenski roman »Dunja u kovčeku«. Vendar je najbolj znan po svojih delih v dramatičnih obliki, s katerimi je dosegel tudi največje uspehe. V svojih delih se sploh odlikuje po ostri čutnosti, pravem južnjaškem temperamentu in živosti. Knjigarnar Kugli v Zagrebu pripravlja za jubilej knjigo štirih Begovićevih daljših novel, ki bodo izšle pod naslovom »Kvartet« s predgovorom dr. Josipa Bognera.

*

Knjiga o Balkanu. V založbi Balkanskega instituta v Belgradu (Knez Mihajlova 17) je izšla Knjiga o Balkanu s članki z vseh mogočih področij, ki so jih prispevali balkanski kakor tudi ostali evropski strokovnjaki. Ob tej priliki samo naznanjam zanimivi zbornik in omenjam, da sodelujejo v njem tudi: S. Bobčev, Nikola Vulić, Charles Diehl, Nikolas Egzarhopulos, V. N. Zlatarski, Kovalski Tadeuš, Paul Kretschmer, dr. Josef Merz, Carlo Sforza, Sirak Skitnik, dr. Đorđe Tasić, dr. Totomianz, Tadeuš Želinski, dr. Edmund Schneeweis in še cela vrsta znanstvenikov in publicistov iz Sofije, Belgrada, Bukarešta, Ankare in Aten. Knjiga je izšla na več ko 450 straneh in stane 150 Din.

Bugarska u slici i reči. Sofijski dopisnik belgrajske »Politike«, Kosta Krajšumović, je v Belgradu izdal priročno knjigo o Bolgariji, ki je namenjena pred vsem tistim, ki nameravajo obiskati bratsko državo. Napisana je knjiga vešče, kajti pisec je že celo vrsto let prebil med Bolgari, in bo svojemu namenu dobro služila.

Stari in mladi kralj

Anekdote iz življenja umrlega angleškega kralja Jurija in novega kralja Edvarda VIII.

Anekdota je nekak zgodovinski dokument, ki priča, kako je kak vladar ostal zapisan v srcih svojih državljanov. O pokojnem angleškem kralju Juriju V. že govori mnogo anekdot. Skoro vse ga slikajo kot skrbnega očeta britanskih narodov in svoje družine. Še na smrtni postelji je baje dejal: »Kako se godi angleškemu imperiju?« Oče je bil tudi svojim najemnikom na posestvu Sandringham. Najbolj je bil ponosen na to, da ima tako veliko družino. Ko je po 10 letih zakona imel že 4 sinove, je šegavo dejal nekemu prijatelju: »Skoraj ne bom imel več le družine, ampak cel regiment.« V Sandringhamu je malega kmečkega fantiča večkrat potapljal po rami in mu dejal: »Prav tako brhek dečko si kakor so moji fantje!«

Po svojem očetu Edvardu VII. pač ni podedoval veselja do popotovanja, ampak je najrajši prebival doma na Angleškem. Ko je videl, da kdo iz njegovega sorodstva rad popotuje, je nejevoljno dejal: »Ne razumem, čemu vedno silite v tujino. Če je Anglija za me dobra, ne vem, zakaj bi ne bila še za vas.« V tem oziru bo pa Edvard VIII. toliko bolj podoben kralju Edvardu VII., ki je silno rad popotoval. Pač pa je rajni kralj po očetu podedoval veliko ljubezen do cvetlic. Nikdar ga niso videli brez cvetlice v gumbnici. Navadno je nosil bel nagelj, redkeje svitlo rdečega. Zato pa si tudi nihče povabljencev, katerih je bilo včasih do 2000 povabljenih v palačo Buckingham, ni upal priti pred kralja brez cvetlice v gumbnici. Zato ni čuda, če se vsa kraljeva družina vneto peča z vrtnarstvom.

Zlasti je pokojnega kralja veselila mornarica. Ko je bil še prestolonaslednik in poveljnik torpedovke, mu je nekoč poveljujoči admiral dovolil, da sme pristati v nekem pristanišču, kjer bo lahko pozdravil svojega kraljevskega očeta. Prestolonaslednik pa ni bil tega prav nič vesel, ampak je začudenemu admiralu odgovoril: »Dobil sem povelje, da moram torpedovko privesti v Spithead, kar bom tudi storil.« Ko so še kot dečku vzgojitelji po angleškem običaju predložili vprašalno polo, kaj najrajši bere, je zapisal: Pomorska dela kapitana Marryata.

Tudi o novem kralju Edvardu VIII. so že začeli plesti anekdote. Znano je, da je novi kralj sportnik, popotnik in slavnostni govornik. Sedaj, ko je stopil na čelo britanskemu imperiju, se je pa javnost spomnila dogodkov pred 7 leti, ko je tedanji prestolonaslednik iz notranje Afrike z letalom prihitel k bolniški postelji svojega očeta. Brž, ko je nevarnost za kraljevo življenje minila je prestolonaslednik odhitel v rudarske revirje v južni Wales, kjer je takrat močno vrelo. Nenapovedan je kakor iz neba padel sredi delavskih kolonij in je začel obiskovati delavska stanovanja. Cele tri dni se je potikal po delavskih kolonijah in premogovnih jamah. Ko je ves utrujen in neprespan prišel zopet v London, je ves ogorčen pripovedoval ministrom in vsem, ki so ga hoteli poslušati: »Delavske razmere v južnem Walesu so strašne!« Od tistega časa angleško delavstvo z zaupanjem zre v prestolonaslednika, sedanjega kralja, medtem ko so tako zvani višji sloji začudeno gledali in s skrbjo pričakovali, kaj ima iz tega priti.

Že prve dni svojega kraljevanja je pokazal, da sicer hoče hraniti staro tradicijo, da pa se hoče odreči vsemu, kar je odveč. Tako je v nastopnem oklicu govoril v prvi osebi in začel z besedico: »Jaz«, namesto da bi po dosedanjem običaju sam sebe nazival kralj. Še kraljico Viktorijo, staro mater njegovega očeta, so morali tudi v zasebnem pogovoru nagovarjati samo z besedo kraljica, nikdar pa je niso smeli vikati.

Svojo prvo bitko med starodavnimi običaji in zdravim razumom preprostega ljudstva je prestolonaslednik Edvard bojeval in zgubil med svetovno vojsko. Bil je tedaj poročnik gardnih grenadirjev, katere so izvežbali za fronto in so imeli septembra 1914 oditi v Flandrijo. Njemu pa je bilo ukazano, da mora ostati doma. Prosil je, da bi smel s svojimi vojaki na fronto. Prošnja pa je bila odklonjena. Nato je sam odšel k vojnemu ministru lordu Kitchenerju, med katerima se je razvil tale pogovor:

Princ: »Zakaj ne smem s polkom na fronto?«

Kitchener: »Ker angleški prestolonasldenik ne sme priti v smrtno nevarnost.«

Princ: »Kaj neki bi bilo, ko bi bil ustreljen? Saj imam štiri brate.«

Kitchener je nekaj časa razmišljal, nato pa je odgovoril: »Ko bi za gotovo vedel, da vas bodo ustrelili, bi kaj takega lahko zagovarjal in bi vas pustil. Cesar pa ne smem dopustiti, je možnost, da bi vas Nemci dobili v roke kot vojnega ujetnika.«

Na te besede je moral princ Edvard umolknili, vendar pa je pozneje dosegel, da je postal adjutant blizu fronte.

Letalec tekmuje s ptiči

Mladi avstralski inženjer Will Dayton je navdušen sportni letalec, kateri je na podlagi svojih dognanj izjavil, da se človek v naglem letanju ne more kosati s ptičem. To svojo trditev je pred kratkim potrdil s praktičnim poskusom.

Dayton je najprvo ugotovil, da je taka tekma med človekom in ptičem mogoča le pri nekaterih ptičjih vrstah. Večina ptičev se letala tako boji, da nobeno letalo ne more leteti vštric s takimi ptiči. Če bi letalo že imelo dohiteti letečega ptiča, se ptič izmuzne preganjalcu s sijajnim zavojem v stran, ali navzdol ter sem ter tja, tako da mu najbolj izurjen letalec ne more slediti. Pri teh poskusih je Dayton dognal, da so med ptiči bojazljive in tudi pogumne vrste. Nekateri ptiči so pravi junaki, ki se prav nič ne plaše motorja, ampak letajo okrog letala, kakor bi se hoteli norčevati iz njega. Navadno majhni ptički kažejo manj strahu pred letalom ter se mnogo bolj približajo, kakor orel ali jastreb. Taki majhni ptiči nato čisto mirno lete poleg letala, kakor bi se hoteli ž njim kosati. Tako je Dayton dognal svoje prve podatke o naglici ptičjega leta. Pri tem je dognal, da so nekatere vrste lastavk prav tako urne kakor pa sokoli, da so celo hitrejše kakor pa morski galebi. Planinski orel je pa počasnejši kakor pa katerakoli vrsta morskih ptičev.

Ko je tako ugotavljal naglico posameznih ptičjih vrst, je pa dognal tudi to, kako so posamezni ptiči v letanju vztrajni. Tako se mu je posrečilo ugotoviti, da med ptiči niti najslabejši letalci ne letajo tako nerodno kakor leta človeško letalo. V primeri s svojo težo in pa z razpetino svojih peruti, je uspeh njihovega prizadevanja za mnogokrat večji kakor pri stroju, obenem pa lahko lete skoro kakor se jim poljubi, medtem ko je let letala močno omejen. V Evropi je mnogo ptičjih vrst selivk, ki prelete Atlantski ocean, ne da bi se samo enkrat ustavili in počivali. Nekatere selivke prelete vso afriško celino od severa do juga in med potjo samo enkrat ali dvakrat počivajo. Nekateri ptiči-selivci prelete skoro polovico zemeljske oble. Pri vsem tem pa ptiči porabijo sila malo telesnih sil, katerih itak nimajo veliko. K temu, da lahko tako dobro letajo, jim pomaga smotreno sestavljeno telo in pa sijajen način letanja.

Najhitrejšega ptiča v letanju je slednjič odkril Dayton v neki močvirski ptici, v ameriškem deževniku. Tega je Dayton dolgo zaman zasledoval, da bi se pomeril ž njim. Končno se je ptič nekako privadil letala ter je nazadnje čisto mirno tekmoval z letalom. In ptiček je tekmo sijajno dobil. Deževniki so se pravkar v velikih jatah selili. Ko se jim je približalo Daytonovo letalo, so se mu spočetka plašno izogibali. Leteli so precej enostavno, kar si je letalec zapomnil, jih začel posnemati, nakar se jim je lahko približal. Sedaj je lahko letel za njimi in začel tekmo, kar pa še vedno ni bilo lahko. Kadarkoli je ptičja jata malce spremenila način leta, je moral Dayton tudi sam malce zmanjšati brzino letala, da ni izgubil zveze s ptiči. Kmalu je ugotovil, da ptiči neverjetno naglo plovejo po zraku. Kadar jim je s težavo prišel vštric, so mu z največjo lahkoto kmalu ušli naprej.

Vendar ni odnehal. Slednjič se mu je posrečilo priti z letalom pod večji roj in začil je z njimi tekmovati. Roj je letel zelo visoko nad njim. Ko je letalec začel tekmo,, je brzinski kazalec kazal, da letalo brzi 250 km na uro. Brzina je pa vedno naraščala ter kmalu dosegla 300 km na uro. Tako je šlo nekaj časa. Deževniki so to naglico brez težav zmagovali. Ko so se je pa menda naveličali, so svojo hitrost znova povečali in dosegli kmalu 350 km na uro. Tako naglo so poslej deževniki leteli. Dayton je sedaj nagnal svoj stroj v največjo brzino, toda že čez 200 km je spoznal, da ga ptiči počasi puščajo zadaj. Čez nadaljnjih 50 km pa so ptiči letalca pustili že daleč zadaj. Kmalu so mu izginili izpred oči. Letalec je že poprej ugotovil, da tako hitro deževniki lete lahko celih 4000 km daleč.

Jezdarski turnir v Berlinu

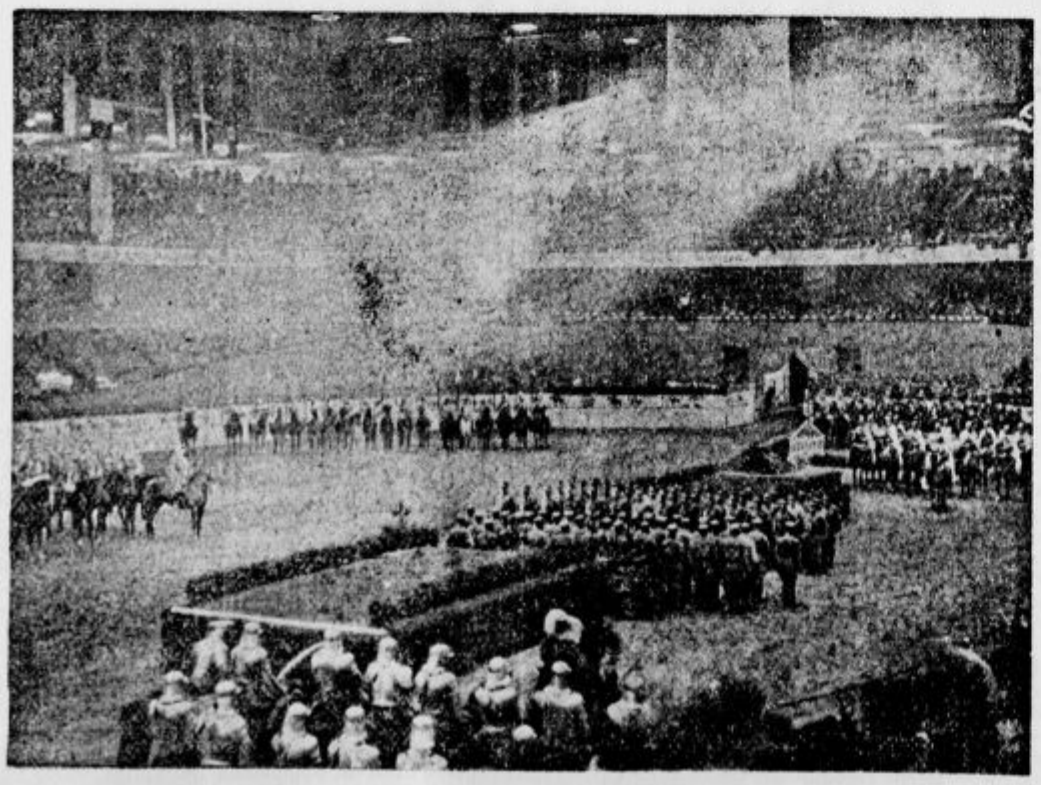

Začetna slovesnost jezdarskega turnirja v Berlinu, ki je bil prirejen obenem z vozarskim turnirjem

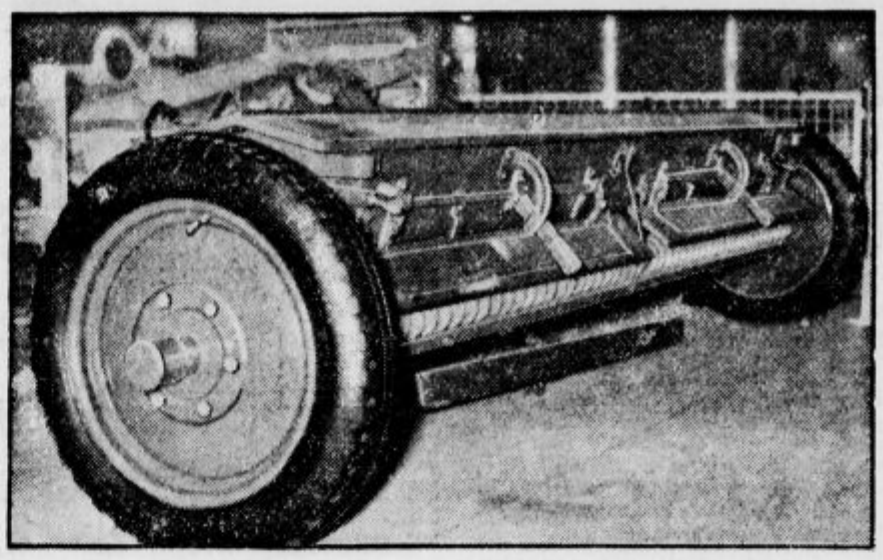

Poljedelski stroj na gumijastih kolesih. Na sedanji kmetijski razstavi v Berlinu so razstavili tudi tale stroj za gnojenje. Stroj teče na gumijastih kolesih, s čimer je delo na polju zelo olajšano

Po 73 letnem zakonskem življenju

Kakor beremo v angleških listih, je pred kratkim v Plymouthu na Angleškem umrl veteran iz krimske vojske John Cooper Ward, ki je bil obenem najstarejši upokojenec angleške mornarice. Mož je umrl, ko je bil 99 let star. Njegova vdova pa je sedaj 89 let stara. Bila je 73 let poročena, kar je za Angleže redek, če ne edini primer. Ko je bil stari veteran 50 let star, je zapustil službo kaznilniškega paznika in s svojo ženo poslej živel mirno v pokoju. Ves ta čas se oba zakonca niti za en dan nista ločila.

Mož, ki je sedaj umrl, star skoraj 100 let, je preživel trdo in bridko mladost. Skoraj se zdi človeku nemogoče, pa je vendarle res, da je moral stari John Cooper Ward delati v predilnici za tedensko plačo 6 pencev (kakih 8 Din), ko je komaj dopolnil 3 leta starosti. Ko je bil fantič star 16 let, je prostovoljno stopil v angleško armado ter je ob izbruhu krimske vojske prestopil k mornarici leta 1855, nakar se je udeležil vojske kot mornar.

Prostovoljni in neprostovoljni stradež

Vprašanje, kako dolgo človek vzdrži brez hrane in kedaj za lakoto nastopi smrt, je tako staro kakor človeški rod sam. V starih časih so večkrat koga obsodili na smrt za lakoto, zato so vsaj približno lahko sklepali, kedaj bo obsojenec umrl. Vendar te skušnje niso bile vedno zanesljive. Tako točno še danes ne vemo, koliko časa človek vzdrži brez hrane.

V neki madjarski kaznilnici je kaznjenec Lukič začel gladovno stavko, ker je vzklicno sodišče zavrnilo njegovo pritožbo, ko je bil obsojen na dosmrtno ječo. Obsojenec ni hotel uživati nobene hrane več. Dolgo časa je tako gladoval, ne da bi se bil dal prisiliti, da bi bil kaj jedel. Pri vsem tem pa ni niti bistveno opešal, ampak je dolgo bil pri polni zavesti. Tako je menda celih 53 dni bil brez hrane, vsaj ugotoviti niso mogli drugače. Sedaj pa se je njegovo stanje hudo poslabšalo. Prepeljati so ga morali v bolnišnico, kjer ga skušajo z umetnim hranjenjem ohraniti pri življenju.

Neprijetna zgodba se je zgodila Francozu Alfredu Guillaumeju, ki je brezposeln. Siromak nekega večera ni imel prenočišča, zaradi česar je skrivaj zlezel v prazen tovorni vagon na postaji ter tam mirno zaspal. Medtem pa, ko je v vagonu spal, so železničarji vagon od zunaj zaprli in plombirali, nakar je s ponočnim tovornim vlakom oddrdral iz postaje. Vagon je bil potem celih deset dni na potovanju ter so ga končno odprli šele na postaji Besancon. Tukaj je bil nesrečni jetnik šele rešen svoje ječe. Ves ta čas je siromak prebil brez jedi in pijače ter je bil že docela izčrpan. Ker je na vsaki postaji strašno kričal, ne da bi ga bil kdo slišal, ga je to še bolj zdelalo.

Da boste vedeli, Pepa, klepetanje in opravljanje mi je zoperno. Nočem, da bi postajali po veži in klepetali. Če pa kdaj kaj zanimivega izveste, mi morate seveda povedati!«

Odkod „hotel Bristol"

Skoro v vseh glavnih mestih (tudi v Belgradu imajo kak hotel, ki se nazivlje »Bristol«. Marsikdo misli, da se ti hoteli tako imenujejo po slovečem angleškem trgovskem mestu Bristolu. V nekem francoskem listu pa beremo, da takrat, ko so prvi hotel imenovali »Bristol«, niso mislili na angleško mesto Bristol. Mož, ki se po njem nekateri hoteli imenujejo, se je prav za prav pisal Friderik August Hervey, ki je bil četrti bristolski grof, kateri je živel proti koncu 18. stoletja. Ta mož, bristolski grof, je živel tako razkošno, da je po vsej Evropi postal vzgled razsipnega angleškega lorda. Zato so potem elegantne in razkošne hotele, katere so nanovo zgradili, imenovali po tem bristolskem grofu. msj

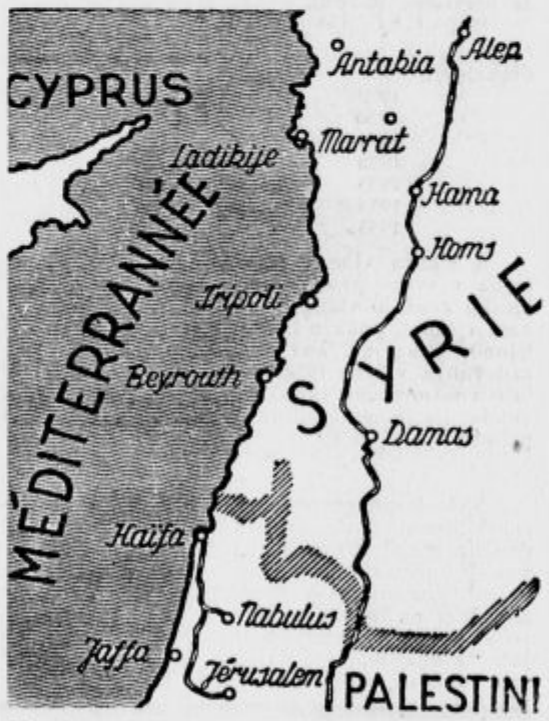

Nemiri v Siriji. Zemljevid Sirije, nad katero ima Francija svoj mandat. Tam je bilo v zadnjih dneh mnogo nemirov. Samo v Damasku so bili pri nemirih ubiti trije dijaki, ranjenih pa silno mnogo ljudi, med njimi tudi 40 stražnikov. Tudi po drugih krajih Sirije so bili nemiri.

Tudi Italijani so že prišli v Garmisch-Partenkirchen na olimpijsko tekmo. - Pri treningu so srečali bavarskega drvarja, ki so po njegovih hlodih zdrčali v dolino

Smersu Rudolf

Delovni bataljoni?

»Naša moč«, glasilo Vzajemne zavarovalnice, je prinesla izpod peresa dr. Josipa Voršiča članek »Ustvarite delovne bataljone«. Ta članek je v izvlečku prinesel tudi »Slovenec«. Članek je povzročil precej govorjenja in tudi razburjenja in zato je prav, da si ga nekoliko kritičneje ogledamo.

Dr. Voršič pravi, da dajemo v Sloveniji za preživljanje brezposelnih letno 45 milijonov dinarjev. Računa namreč, da je v Sloveniji 25.000 brezposelnih ter da stane preživljanje poedinca dnevno najmanj 5 Din. Dalje pravi, da se ta vsota razdeli, ne da bi se količkaj ustvarilo. Predlaga, da naj bi se ta denar zbral in naj bi se z njim izvrševala javna dela s pomočjo delovnih bataljonov. Vsak član bataljona bi moral delati. Za to pa bi prejemal zadostno hrano, primerno obleko in prenočišče, povrh pa še malenkostni znesek, s katerim bi lahko šele po preteku daljše dobe razpolagal. Kdor bi se odtegnil temu prisilnemu delu in bi rajši živel na račun drugih brez vsakega posla, proti takemu pa naj bi se uporabile sankcije, kakor zoper one, ki jih pošiljamo v prisilne delavnice.

Ta predlog morebiti ustvarja videz, da bi se dalo našim brezposelnim delavcem kaj pomagati in je zaradi tega videza nekaterim simpatičen. Toda v bistvu je ta predlog, ta zamisel popolnoma nekrščanska, naravnost poganska, uresničena sedaj v fašizmu in komunizmu. Tudi najboljši namen ne daje nikomur pravice, da oropa človeka njegove svobode zlasti v izberi dela in poklica. Krščanstvo je vendar od vsega početka obsojalo suženjstvo, ker je to izviralo iz neumevanja človeške osebnosti. Krščanstvo obsoja tudi moderno suženjstvo, ki ga je ustvaril kapitalizem, obsoja suženjstvo, ki ga ustvarjata fašizem in komunizem. Fašizem in komunizem sta iznašla delovne bataljone, prisilno delo, skupne kasarne, kuhinje in spalnice — z eno besedo, sta ustvarila neko uniformirano in od zgoraj diktirano življenje brez pravice do svobodnega udejstvovanja. Fašizem in komunizem ravnata z ljudmi kakor da so lutke, ki se kretajo, kakor režiser hoče.

Krščanstvo pa hoče nov socialni in gospodarski red, v katerem človek ostane človek — svobodno bitje, kateremu se ne sme vzeti osebne svobode in osebnega interesa v gospodarstvu. Pač se sme to svobodo toliko omejiti, kolikor to zahtevajo socialni interesi in obča blaginja. Izbera dela, izbera poklica, izbera kretanja, izbera konzuma pa mora do največjih mej ostati svobodna, sicer o svobodi govoriti ne moremo.

Delovne bataljone smemo napraviti iz asocialnih in amoralnih elementov, t. j. iz zločincev in delomržnežev, ne pa iz 25.000 delavoljnih, pridnih in poštenih Slovencev, ki bi stokrat raje delali, kot pa prosili milodare.

Da, na vsak način je potrebno nekaj narediti, toda ničesar takega, kar bi bilo v nasprotju s krščanskim socialnim načelom. Če bi se pri nas izvrševala javna dela, bi ne bilo treba ljudi prav nič siliti, da bi prišli na delo. Samo dela dajmo ljudem, pa bo ogromna večina beračev izginila z naših vrat. Bolj važno je vprašanje, kje dobiti sredstva za javna dela. In končno je važno tudi to, da naj vladajo pri javnih delih vsaj isti delovni pogoji, kot vladajo povprečno na našem delovnem trgu, ne pa — kot dosedaj — da so najslabši. Potem ne bo treba iskati receptov za rešitev brezposelnosti pri tujcih.

Jubilej odličnega zdravnika

Te dni je na Vurbergu v družbi ruskih in slovenskih prijateljev tiho obhajal svojo petdesetletnico odlični strokovnjak g. dr. Boleslav Frančevič Okolokulak, vodja sanatorija za pljučne bolezni na Vurbergu, ter obenem vodja dispanzerja za jetične v Ptuju. Gospod je potomec tatarskih knezov na Krimu. V 17. stoletju se je družina preselila iz Krima v Belo Rusijo in pozneje v Petrograd. G. doktor se je rodil v Petrogradu. Po izvršenih šolah je deloval na ondotni kliniki. Za časa svetovne vojne je bil vojaški zdravnik. L. 1919 je bil prvi asistent sanatorija za jetične v Mishoru blizu Jalte na Krimu, a l. 1920 je bil že primarij istega sanatorija. Po evakuaciji Krima je bil vodja velikega sanatorija za jetične v Carigradu l. 1921 in 1922. L. 1923 se je odzval pozivu vodstva ruskega Rdečega križa in je prišel v Jugoslavijo. Konec januarja 1923 je prišel na Vurberg, kjer je vse potrebno pripravil in 1. marca je otvoril sanatorij za na pljučih bolne ruske izseljence. V teku let je g. doktor vurberški grad od znotraj popolnoma prenovil, dal je narediti poseben vodovod, električno razsvetljavo, deloma centralno kurjavo, posebno uto in poseben balkon za bolnike. Danes je sanatorij popolnoma moderen.

Prvotno so se tu zdravili le Rusi, a kmalu je dal g. vodja 20 postelj na razpolago Jugoslovanom. To priliko so posebno porabili Srbi, ki so radi prihajali zdravit se na Vurberg. Pozneje so začeli prihajati tudi Slovenci. In zdaj je sanatorij prav za prav jugoslovanski, ker se tu zdravi dosti več Jugoslovanov kot Rusov. G. vodja sanatorija ima za seboj veliko delo. Koliko ljudi je tu ozdravil, kolikim je podaljšal življenje! Toda ne le bolnikom v sanatoriju, tudi domačinom na Vurbergu je njegova spretnost in znanost večkrat ohranila življenje. Zato tako odličnemu zdravniku njegovi bivši bolniki in znanci izražamo gorko zahvalo ter mu ob njegovi petdesetletnici veselo kličemo: Ješčo na mnogaja, mnogaja leta!

Litija

Občni zbor gasilske čete. V nedeljo 26. jan. je imela litijska gasilska četa, ena izmed onih redkih čet, ki nikdar ni klonila pred JNS-oblastniki in ki tudi ni podpisala one famozne deklaracije »slovenskega« naroda, katero so takratni neomejni gospodarji v dravski banovini poslali v Belgrad, svoj 48. letni občni zbor, katerega je ob polnoštevilni udeležbi članstva ter podpornikov otvoril njen marljivi in skrbni načelnik g. Emil Koprivnikar. Tajnik tov. Lenarčič je podal tajniško poročilo. V l. 1935 so imeli 11 rednih ter 2 izredni seji, 206 dopisov ter izdali 28 okrožnic. Rednih aktivnih članov je bilo 40, podpornikov 100 ter 5 častnih. 10 članov je zavarovanih pri Samopomoči, ostali pa za 5000 Din za slučaj poškodbe pri požarih, oziroma na 20.000 dinarjev v slučaju smrtne nesreče. Leta 1935 je bil hvala Bogu le 1 požar, imeli so pa 18 gasilskih vaj, katerim je poveljeval agilni poveljnik tov. Tone Lindner. Iz blagajniškega poročila, katerega je podal tov. Pleničar, posnemamo, da je imela četa skupnih dohodkov Din 17.465.15 ter izdatkov Din 6211.50, torej prebitka Din 11.253.65. V poštni hranilnici je naloženih Din 10.625.90, gotovine pa Din 627.75. V hranilnici pa je Din 17.944.60 zamrznjenih. Skupna imovina znaša okrog 30.000 Din v denarju. Nato je bil sprejet proračun za l. 1936 i. e. članarine 600 Din, podpore okraj. posojilnice 2500 Din, občine 2500 Din, Gas. zveze 1500 Din, veselice 1000 Din. Kot delegata za župno skupščino sta bila izvoljena tov. Tone Lindner in Lenarčič. Pri slučajnostih je bila zelo živahna debata glede prodaje inštrumentov gasilske godbe. Vsi inštrumenti so v jako dobrem stanju, ker pa v Litiji ni mogoče vzdrževati kapelnika in tudi ni dovolj godbenikov, je bilo soglasno sklenjeno, da naj odbor vse inštrumente proda najvišjemu ponudniku. S tem je definitivno likvidiran gasilski godbeni odsek, ki je društvo gmotno mnogo stal. — Načelnik tov. Koprivnikar je nato občni zbor, ki je trajal dobro uro in na katerem je bilo proti navadi izredno mirno, zaključil s pozivom, da naj tudi litijski posestniki aktivno sodelujejo pri gasilnem društvu.

Kranj

Prosvetni večer. Vse Kranjčane prav vljudno vabimo na zanimivo predavanje o starodavnem Kranju. Predaval bo znani zgodovinar in naš rojak dr. Žontar Josip, prof. na tukajšnji gimnaziji. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike, ki jih je tukajšnje prosvetno društvo v ta namen nabavilo. Opozarjamo na točen začetek. Predavanje bo ob 8. zvečer v dvorani Ljudskega doma.

Naznanila

Ljubljana

1 *»Teden Danice«* — bela dvorana Unionа; — drevi ob 8 predava dr. Veber: Krščanska in folozofska misel. »Danica« vabi Kat. skad. starešinstvo, »Zarja« in »Savica«.

1 *Danes prosvetni večer Salezijanske prosvete odpade,* ker predvaja kino Kodeljevo istotam film »Marija, k tebi uboge reve . . .«

1 *Kino Kodeljevo* igra danes ob 3, pol 6 in 8 »Marija k tebi uboge reve . . .« in dopolnilni spored Mikimišk.

1 *Prirodoslovno društvo v Ljubljani* bo imelo svoj redni letni občni zbor v petek, dne 31. januarja t. l. ob 17.30 v balkonski dvorani univerze. Vljudno vabi odbor.

1 *Nočno službo imajo lekarne:* dr. Kmet, Tyrševa cesta 41 mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Drugi kraji

Sneberje-Zadobrava. Pevsko društvo vabi vse prijatelje petja in glasbe v nedeljo, dne 2. februarja ob 3 popoldne na pevski in glasbeni koncert pod vodstvom gosp. Fr. Zabavnika.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA — začetek ob 20

Četrtek, 30. januarja: *Dies Irae. Premiera.* Red Četrtek.
Petek, 31. januarja ob 15: *Bratomor na Metaru.* Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 5 do 14 Din.

OPERA — začetek ob 20

Četrtek, 30. januarja: *Madame Butterfly.* Gostuje primadona sofijske opere Jovović-Kovačevska. — Izven.
Petek, 31 januarja: Zaprto.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 30. januarja ob 20: *Vest.* Globoko znižane cene. Zadnjič.
Petek, 31. januarja: Zaprto.
Sobota, 1. februarja ob 20: *Kariera kanclista Winziga.* Premiera. Red C.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Torek, 4. februarja ob 20: Schurek, *Pesem s ceste,* gostovanje ljubljanske drame.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Četrtek, 30. januarja. 12 Vojaške godbe (plošče). — 12.45 Vremenska napoved, poročila. — 13 Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15 Razni šramli igrajo (plošče). — 14 Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18 Potovanje od zapada proti vzhodu (Radijski orkester). — 18.40 Slovenščina za Slovence (gosp. dr. Rudolf Kolarič). — 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30 Nacionalna ura. — 20 Gorenjski trio (gg. Ahačič iz Tržiča in Stanko Avgust). — 21 IV. večer slovenskih skladateljev: L. M. Škerjanc. Uvodno besedo govori gosp. dr. Anton Dolinar. — 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 22.15 Radijski jazz. — Konec ob 23.

Drugi programi:

Belgrad: 19.30 Narodna glasba (plošče). — 20 Koncert za klarinet in klavir. — 20.30 Arije in pesmi. — 22.30 Zabavni večer. — *Zagreb:* 20 Kvintet na pihala. — 21.30 Čelo (Milovan Adamović). — 22.15 Plesna glasba. — *Budimpešta:* 19.30 »Ples pod maskami« Verdijeva opera. — 22.45 Gramofonske plošče. — 23.10 Ciganska glasba. — *Dunaj:* 21 »Vsako jutro sveže rože«, opera Hansa Hermana. — 22.15 Dolri Antoniček. — 23.25 Jazz. — *Rim-Bari:* 20.35 Violina s petjem. — 22.10 Plesna glasba. — *Trst-Milano:* 20.35 »Lucia Lammermoor« (prenos iz Scale) Donizettijeva opera. — *Praga:* 19.50 Orkestralni in violinski koncert. — 21 Janacekova opera »Izlet na luno«. — 22.15 Plesna glasba. — *Brno:* 20.25 Igra o duhovniku, ki je lovil strele. — *Bratislava:* 19.30 Orkestralni koncert. — 20.40 Slovaške narodne pesmi. — *Varšava:* 20 Pustni prizori. — 21.35 Petje arij. — 22 Orkestralna glasba. — 23.05 Plošče. — *Berlin:* 20.40 Koračnice. — 22.30 Pozni večerni koncert berlinskega radio-orkestra. — *Königsberg:* 20.10 Mozartov ciklus (prenos iz Varšave). — 22.40 Zabavni večer. — *Hamburg:* 19.45 Bojne pesmi. — 22.40 Glasbeni intermezo. — 23 Komorna glasba (poje Lora Fischer, alt).

Sport

Sodniška presoja v Ga-Pa

Najvažnejši posel pri vseh tekmah imajo sodniki, kajti oni presojajo uspehe posameznih tekmovalcev in od njih je tako rekoč odvisna usoda vsakega tekmovalca. Njihov posel je odgovoren in izredno težak, zlasti v onih panogah, pri katerih si z uro ali mero ne moremo pomagati. Zato si je športna organizacija vedno prizadevala in si še prizadeva, da bi presojo pri športnih tekmah kar najbolj poenostavila. Tam, kjer se lahko poslužujemo metra in ure, stvar ni huda, toda pri onih športnih panogah, kjer smo navezani na gotove matematične formule in na individualno presojo ter okus posameznih sodnikov, tam gre slabše. Če imamo izkušene in poštene sodnike, konec koncev tudi tam ni presoja bogsigavedi kaka umetnost; če teh ni, potem je pa že hujše. V takih primerih se kaj rado zgodi, da je proglašen za zmagovalca tekmovalec, o katerem gledalci niti slutili niso, da bi mogel priti na prvo mesto. Da je zanje potem presoja še večja »skrivnost«, je razumljivo.

In ravno v zimskošportnih tekmah imamo precej panog, ki so, kar se presoje tiče, v resnici zelo težke. Največkrat so presenečeni gledalci zaradi rezultatov v kombinaciji, ki je sestavljena iz teka na 18 km in skokov. To sta dve panogi, ki se izvedeta v dveh dnevih, katerih rezultati se pa vzamejo skupaj. Pri teku startajo posamezniki v razdobju 30 sekund. Zmagovalec je oni, ki doseže najboljši čas. Da bi bila čim popolnejša in pravičnejša ocena, bodo v Ga-Pa izvedli vrstni red starta po novem načinu. V nasprotju s prejšnjimi žrebanji, ne bodo sedaj žrebali tekmovalcev, temveč narode. S tem je dana možnost, da bo lahko vsaka narodnost dala svoje tekmovalce deloma spredaj, deloma v sredi in deloma zadaj. To je pa zelo važno, ker se bo slaba stran, kar se tiče še ne ali preveč shojene proge porazdelila pravično na vse narode. Doseženi časi tekmovalcev se potem preračunajo v točke. Za čas, ki ga doseže zmagovalec, se računa največ 240 točk. Naslednji dobe odgovarjajoče manjše število točk. Tudi pri skokih se doseže isto število točk za najboljši skok, seveda, če ni nobenih pogrešk v stilu skoka. Če na primer pade tekmovalec, se mu odbije 30 točk, 60 točk izgubi, če je že na zaletišču padel. K temu je treba prišteti še izgubljene točke za stilistične napake skoka. Za slabo držo pri skoku se izgubi 15 točk. Ker pa ima vsak tekmovalec tri skoke, se le redkokdaj zgodi, da bi ne izgubil nobene točke. Vsekakor je pa tak slučaj mogoč. Če doseže tak tekmovalec potem še najdaljši skok, je teoretično mogoče, da doseže zmagovalec v kombinaciji (18 km tek in skoki) 240 + 240 = 480 točk.

Spenjalni ali kakor tudi pravimo solo-skoki so pa namenjeni zračnim mojstrom v pravem pomenu besede. Ti skoki namreč zahtevajo skakalce, ki dobro obvladajo aerodinamični stil. Tudi tukaj se lahko zgodi, da mora tekmovalec s slabo držo, ki je dosegel najdaljši skok — pustiti drugega naprej.

Tek na 50 km, ki ga imenujemo tudi smučarski maraton, ter oni na 18 km in stafeta 4×10 km so pa panoge, ki se merijo z uro. Te panoge ne delajo v tem pogledu nobenih preglavic sodnikom. Isto velja za vojaški patruljni tek na 25 km.

Pri smuku in slalomu imamo pa zopet sličnе predpise kakor v kombinaciji. Tudi ti dve panogi se ločeno ocenjujeta, a se štejeta skupaj. Največ je možno doseči 200 točk. Od tega jih odpade 100 na smuk in 100 na slalom. Pri smuku gre za čas, pri slalomu pa za čas in tehniko. Pri slalomu je treba vsa vratca, nastavljena na pobočju, predpisno pasirati. Napačni start in nepravilno pasiranje posameznih vratc, se kaznuje z izgubo odnosno pribitkom časa, kar se potem pokaže v odtegnitvi točk. Kdor doseže največ točk v smuku in slalomu, postane zmagovalec.

Izredno težka pa je presoja v umetnem drsanju na ledu. Tako pri moških in ženskah kakor v drsanju dvojic je treba izvesti obvezno in poljubno drsanje. Vsak sodnik ocenjuje v obeh primerih uspeh tekmovalcev po lepi in korektni izvedbi ter pazi tudi na to, da je drža in gibanje drsalca v vsakem oziru brezhibna in zaokrožena. Pri poljubnih likih pride zraven še ocena težkoče. Vsak sodnik ocenjuje posameznega drsalca zase od 0 do 6 točk. Šele na koncu določi potem zmagovalca absolutna večina sodnikov. Zmagovalec ali zmagovalka dobi mestno številko: »Ena«.

Neprimerno lažja je ocena ostalih zimskošportnih tekem. Bob in hitrostno drsanje so panoge, ki se merijo z uro, pri hokeju so odločilni goli. V splošnem je pa naloga sodnikov — kakor smo že omenili — odgovorna in zelo težka, česar si lajik niti predstavljati ne more.

Vojaške smučarske tekme Male zveze

V času od 1. do 4. februarja t. l. se vršijo na Pokljuki vojaške smučarske tekme Male antante za prehodni pokal Nj. Vel. romunskega kralja Karola II. Pokal prejme ona vojska, ki dobi pri zimskih in letnih tekmah Male antante največ točk. Na zadnjih tekmah, ki so se vršile leta 1934. v Romuniji, si je osvojila pokal jugoslovanska vojska.

Tekme obsegajo sledeči program:

1. februarja: ob 9 uri patruljna smučarska tekma, zvezana s streljanjem s karabinko. Proga je dolga 30 km z višinsko razliko 600 metrov. Obleka tekmovalcev: za peš hojo z reducirano vojno opremo. Patrulje dospejo na cilj med 11 in 12. uro.

4. februarja: Ob 9 štafetna smučarska tekma. Proga je dolga 50 km (4×12.5 km) z višinsko razliko 1000 m (4×250 m). Obleka tekmovalcev: za peš hojo z reducirano vojno opremo. Povratek poedinih štafet na cilj po vsaki uri. Zaključek tekem med 12 in 13 uro.

Posamezne države so nominirale naslednje vojaške reprezentance:

Romunija: Vodja patrulje poročnik Cucu Emil, član patrulje: narednik Schianu Peter, podnarednik Zepade Georgije redov Zepade Konstantin; namestniki podporočnik Gertner Georgije, podnarednik Sireceun Vasile.

Češkoslovaška. Vodja patrulje: podporočnik Beranek Jiři; člani patrulje, podnarednik Tvrznik Bohuslav, redov Musil Bohuslav; redov Kosour Bohumil; namestniki: nadporočnik Steiner Karel, redov Fousek Vit.

Jugoslavija:

Vodja patrulje: podporočnik Koren Ivan; člani patrulje: narednik Grad Armin, redov Žen Jakob, redov Kezele Ivan; namestniki: podporočnik Ivanović Mirko, narednik Višić Julije.

Vodja tekme je inspektor državne obrambe divizijski general g. Maksimović Vojin, glavni sodnik pa je komandant dravske divizijske oblasti, divizijski general g. Nedeljković Peter.

JNS in profesionalizem

Belgrad, 29. januarja.

Glede na pisanje nekaterih listov, da se v jugoslovanskem nogometnem športu s čl. 20 splošnega pravilnika uvede profesionalizem, je upravni odbor jugoslovanske nogometne zveze na svoji seji, dne 28. januarja t. l. proučeval to vprašanje in ugotovil tole:

Do redne letne skupščine dne 15. decembra 1935 je to vprašanje uredil čl. 7 splošnega pravilnika. Po njem je mogel biti verificirani igrač samo tisti, ki se z nogometom baví kot z zabavo, oziroma nima od tega gmotne koristi. Ta člen 7 je doslovno prenesen kot čl. 20 v novi splošni pravilnik. Zato ne drži, da bi bila zadnja glavna skupščina uvedla poklicni nogomet, res je le, da je ostala stara redakcija v celoti.

Še nobeno naše pravilo ni podalo definicije amaterstva. Že zdavnaj se je čutila potreba, da si tudi pri nas pojasnimo pojem amaterja, da se preprečijo vse dvoumnosti. Mnogo listov je pred skupščino 15. decembra 1935 v dolgih in pogostih člankih zahtevalo razčiščenje položaja, da se ve, kaj je amater, češ da je pri nas obstajalo takoimenovano lažno amaterstvo. In ko je glavna skupščina izdala definicijo amaterstva in to stvar uredila, zdaj isti listi pišejo, kakor da bi se pri nas uvedel profesionalizem. Toda definicija amaterstva, kakršno je podala zadnja glavna skupščina, se ujema z definicijami mnogih inozemskih zvez, ki se imajo za amaterske in jih tudi drugi imajo za amaterske. Še več, ta definicija se sklada tudi z definicijami o amaterstvu zvez, ki imajo profesionalne statute in so zato podale posebno razlago o amaterstvu, da se vidi, kakšna je razlika med njim in profesionalizmom.

Na podlagi vsega tega ugotavlja upravni odbor, da so nekateri listi zavedno ali nezavedno netočno informirali javnost, ko so pisali, da se je pri nas v nogometu uvedel profesionalizem, in s tem moralno in gmotno škodovali ugledu in koristim našega športa.

*

Občni zbor mariborskega SK Rapida se je vršil v torek zvečer v prostorih hotela Zamorc. Vodil ga je poslevodeči podpredsednik dr. Brandstätter. V preteklem letu je klub precej napredoval. Uredilo se je igrišče in teniška igrišča ter zimskošportna postojanka na Pohorju. Nogometno moštvo je imelo 27 tekem, 14 jih je dobilo, 8 pa izgubilo. Klub ima nekatere priznane atlete. V lahki atletiki prednjačita Mühlersein in Hoffer, ki sta bila lani v naši državni reprezentanci, v zimsko-športni je odličen smučar mladi Lettnar, teniška sekcija pa igra važno vlogo v prvenstvu Dravske banovine. V vodstvo je bil izvoljen zopet stari odbor.

*

Občni zbor SK Ilirije. Upravni odbor sklicuje na podlagi § 18 klubovih pravil za četrtek, dne 13. februarja ob 20 v dvorani Delavske zbornice nadaljevanje rednega občnega zbora, ki je bil dne 10. decembra 1935 prekinjen, z dnevnim redom: 1. Poročilo upravnega odbora o poslovanju po 10. decembru 1935. 2. Volitve upravnega odbora, revizijskega odbora in razsodišča po §§ 15, 20 in 21 klubovih pravil. 3. Sklepanje o predlogih upravnega odbora in samostojnih predlogih članov po § 13 točka 5 do 7 pravil. V smislu § 18 klubovih pravil je občni zbor sklepčen, če je navzočih eno tretjino do glasovanja upravičenih članov. Ob nesklepčnosti se vrši občni zbor pol ure kasneje in je sklepčen brez ozira na število prisotnih. Dostop na občni zbor imajo samo člani in sicer s posebno izkaznico, ki se bo dobila pred dvorano proti izkazu z veljavno članesko izkaznico. V smislu § 6 pravil imajo glasovalno pravico ustavni člani in pa vsi redni člani, ki niso v zaostanku s članarino do konca leta 1935; lista do glasovanja upravičenega članstva bo za morebitne reklamacije na vpogled pri tajniku gosp. D. Verbiču v kavarni »Evropa«, dne 3., 4. in 5. februarja od 14 do 15, pri blagajni kavarne »Evropa« so na razpolago tudi položnice za poravnavo zaostale članarine. Po sklepu upravnega odbora bodo črtani iz članskega imenika vsi dosedanji člani razen verificiranih aktivnih članov, ki ne poravnajo zaostale članarine do vključno leta 1935 vsaj do 8. februarja. — Upravni odbor SK Ilirije.

Nogometna sekcija SK »Ilirije«, vabi vse svoje članstvo kakor tudi starešine na izredni sestanek, ki bo v petek, dne 31. januarja 1936 ob 20 v posebni sobi restavracije »Slon«. Namen sestanka je razgovor in posvetovanje, kako najti izhod iz današnje situacije, ki je nastala vsled sprememb pravil JNZ v nogometu. Prosimo sigurne udeležbe. — Načelstvo.

SK Jadran — nogometna sekcija. Članski sestanek celokupne nogometne sekcije se vrši v petek, dne 31. t. m. ob pol 8 zvečer v salonu pri M. Sedlišču. Pred konjušnico 4. Vsi in zanesljivo. — Načelnik.

STK Moste — (nogometna sekcija). V petek, dne 31. januarja ob 20 bo strogo obvezen sestanek vseh nogometašev. Sestanek bo vašen radi prerazdelitve sekcijskega odbora, ki sledi za občnim zborom. Obrnite se med seboj, da ne bo kdo izostal.

VREMENSKO POROČILO

Jugoslovanske zimsko-športne zveze in Zveze za tujski promet z dne 29. januarja 1936.

Pokljuka po stanju 28. januarja: —1° C, oblačno, 80 cm snega. Sunka dobra. Skakalnica uporabna.

Kranjska gora-Rateče po stanju danes: —9° C, barometer stoji mirno, pooblačilo se je, mirno, 20 cm snega.

Stenografija pri našiškem procesu

Razprava o našiški aferi se je začela 9. maja 1935 in se končala 12. novembra torej je trajala celih šest mesecev. Obtoženec je bilo v začetku 108, na koncu pa 106, ker je med tem eden umrl, drugi pa zblaznel. Pri procesu je govorilo 47 braniteljev, nekateri po več dni. Stenografe bo zanimalo poročilo o stenografiji pri tem procesu, kakor ga je objavil zagrebški »Stenograf«.

Razpravo je stenografiralo pet državnih stenografov, ki jih je določilo pravosodno ministrstvo in so bili zaprisežen, in trije privatni, ki so stenografirali za obrambo. Ker bi pa bili isti stenografi težko zmagovali naporno delo šest mesecev dan za dnem, zato so se menjavali: tako je pri procesu sodelovalo skupno 12 stenografov, in sicer 7 državnik in 5 privatnih. Govore braniteljev so pisali samo državni stenografi, izmed njih so bili trije iz narodne skupščine, štirje pa iz senata. Razprava se je vršila v veliki dvorani okrožnega sodišča v Osjeku. Državni stenografi so sedeli za isto mizo kakor sodni senat, privatni pa so imeli prostor v zagovorniških klopeh, in sicer v zadnji vrsti. Državni stenografi so gledali v tistega, ki je bil zaslišan, privatni pa so bili ob strani, zato izpovedi niso mogli tako dobro slišati. Poleg tega je mnogo obtožencev govorilo zelo tiho in nerazločno.

Razprave so se začenjale točno ob osmih in so trajale z 10 minutnim odmorom do pol ene, popoldne pa od treh do pol sedmih. Če med tednom ni bilo praznika ni bilo razprave v soboto. Nekaterikrat dopoldne ali popoldne ni bilo razprave zaradi posvetovanja. Vse, kar so stenografi napisali en dan, so morali še isti večer oddati prepisano v navadno pisavo. To delo so navadno dovršili do 8. zvečer, včasih pa je trajalo do desetih, če je bilo namreč med razpravo prebranih le malo spisov, katerih niso stenografirali. Državni stenografi so imeli pet strojepisk, privatni pa tri. Delo je bilo razdeljeno tako, da so se državni stenografi menjavali vsake četrt ure, privatni pa na pol ure. Nato so takoj diktirali strojepiskam in so si prizadevali, da bi diktat vsakega stenograma dovršili do prihodnje menje a to ni bilo vselej mogoče. Državnim stenografom je dalo sodišče sobo na razpolago, privatnim je pa odvetniški klub prepustil svojo sobo na sodišču. Da bi mogli stenografi svoje delo dovrševati v pravem času, so tudi obedovali v sodišču. Pri govorih jim je bilo olajšano v toliko, ker so nekateri govorniki imeli govore skicirane, drugi pa deloma spisane in so te zapiske prepustili stenografom. Zanimivo je tudi vprašanje honorarja. Državni stenografi so dobivali dnevnice po 300 din brez ozira, ali so bile razprave ali ne. Privatni stenografi so bili plačani za vsako uro stenografiranja po 450 din, kadar pa je bilo branje spisov, so dobivali dnevnice po 200 din in tako tudi one dneve, ko ni bilo razprave.

J. P.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Izvirne francoske naravne in jeklene **skubilce** za vse vrste pletenin poceni dobavljamo (Rauhkarden)

A. Guttmann - Zagreb - Martićeva 4

Tel. 58-21 - Specijalna trgovina strojev za trikotaže

Prireditve

Kavarna Stritar

Vsak večer koncert salonskega orkestra (h)

Službe iščejo

Službo išče šivilja

ki zna tudi kuhati, je pridna in poštena. Gre k majhni družini. Černič F., Farna vas 57, Prevalje. a

Službe dobe

Mlinar, pomočnika

samskega, ki se dobro razume v mlinarski stroki - sprejmem. - Nastop 5. februarja. Valjčni mlin Radeče pri Zidanem mostu. (b)

Denar

Tvrdka A. & E. Skaberne

Ljubljana, javlja, da jemlje do preklica v račun zopet

hranilne knjižice

Mest. hranilnice, Ljudske posojilnice, Ljubljanske kreditne banke itd.

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10.

Hranilne knjižice

članic Zadružne zveze — kupim ter plačam najbolje od vseh drugih. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Drava« 722

Hranil. knjižice

vseh bank in hranilnic kupimo ter plačamo takoj. Bančno kom. zavod v Mariboru.

Vložne knjižice

Okrajne hranilnice v Slovenjgradcu kupimo. - Ponudbe z navedbo cene je poslati upravi »Sl.« pod »80%« št. 1259. (d)

Auto-motor

Motorno kolo

tipa »Guzzi«, novo, malo rabljeno, ugodno naprodaj. Poizve se: Cesta 29. oktobra 24. (f)

Vnajem

Trgovino

na deželi ali lokal na prometnem kraju - vzamem takoj v najem. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Promet« št. 1246. (u)

Kupimo

Harmonij

dobro ohranjen, kupi Pevsko društvo na Skaručni pri Ljubljani. (k)

Vsakovrstno **zlato** kupuje po najvišjih cenah ČERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Smrekove storže

zdrave, suhe, kupuje vagonske količine Gospodarska zveza. (k)

Prodamo

Vsa zimska oblačila

smo znižali 10—15%. Anton in Vladimir Presker, Sv. Petra cesta 14 (l)

Gospodinje, obrtniki!

Iz skladišča odprodaja kuhinjsko posodo, razno orodje, tehtnice, štedilnike, kopalne peči ter raznovrstne otroške igrače po najnižjih cenah Stanko Florjančič, železnina, Resljeva cesta št. 3 (poleg Zmajskega mostu). Vhod skozi dvorišče. — Vzamem tudi knjižice ljubljanskih zavodov. (l)

Pišite še danes!

Ostanki

mariborskih tnkstilnih tovarn, brez napak, pristnobarvni »Paket serija A« za moško, žensko, namizno postelino perilo in rjuhe. »Paket serija B« izključno zimski topli flaneli in barhenti najboljše kakovosti, vsak paket 10—20 m samo 107 Din. Dalje novi »Original Kosmos Z paket«, vsebujoč 2.80 m sukna za eno dolgo zimsko suknjo oziroma ženski plašč lepe temne barve ali pa 1.80 m za kratko zimsko suknjo in 1.20 m posebno močnega štruksa ali sukna za ene hlače. Tudi ta paket samo 107 dinarjev. Vsi paketi poštnine prosti. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. — Pišite takoj na »Kosmos« razpošilialnico, Maribor, Dvorakova ul. 1.

Sveža jajca

zajamčena, debela, zaboj 720 komadov 355 Din — franko voznina, razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Vino:

65 hl rizlinga, 75 hl burgundca in 22 hl rdečega vina katarke proda po ugodni ceni v vinogradu Litmerku Uprava grofa Bombellesa. Karl Verhovčak, upravnik, Ormož. (l)

Specerijsko trgovino

in trgovino mešanega blaga, staro, renomirano, s priključkom dvosobnega stanovanja in kopalnice v lastni hiši, prodam v neposredni bližini glavnega kolodvora. Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 1242. (l)

Šivalni stroj

najboljši nemški fabrikat, pogrezljiv, z okroglim čolničkom, kateri tudi štika, poceni naprodaj. — Nova trgovina, Tyrševa 36. (l)

Objave

Preklic!

Podpisani preklicujem ter obžalujem vse, kar sem govoril proti gdč. Mariji Žernec iz Št. Jurija ob Pesnici ter se zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. - Paulič Ivan. (o)

Pohištvo

Pohištvo

kupite najceneje in po najugodnejših pogojih pri Gospodarski zadrugi mizarskih mojstrov, Ljubljana, Vegova ulica št. 6. š

12. zvezek

VELIKEGA HERDERJA

je tu! V petih letih je bil ustvarjen ta veliki nemški leksikon

12 zvezkov
1 atlas

180.000 pojasnil v tekstu nad 20.000 slik

Naročite pri najbližji knjigarni 40 strani obsegajoči prospekt „Brücke ins Leben", ki Vam ga dopošljejo zastonj in brezobvezno.

Naročilnica

Podpisani prosim, da mi založništvo HERDER, FREIBURG im BREISGAU brezplačno pošlje potom knjigarne

prospekt „Brücke ins Leben"

točen naslov: .....

„Slovenčeva" podružnica
Ljubljana, Tyrševa cesta
(palača Poštni dom)

sprejema vsakovrstna naročila, tičoča se „Slovenca", in daje tozadevne informacije

Tinčkove in Tončkove prigode

240.

SLON JUMBO — REŠITELJ

Hvala Bogu, naše slutnje se niso uresničile! Naše znance na splavu je pač spremljala čudovita sreča. Topot je bil njihov rešitelj slon Jumbo. Še preden je splav utegnil zdrkniti v bobnečo globočino, je planil naprej ... in se z vso močjo svojega orjaškega telesa opri ob splav in ga zadržal. Potem ga je začel tirati proč od vodopada.

»Živijo Jumbo!« sta na vse grlo zakričala Tinček in Tonček, ki sta od samega veselja splezala na streho in skakala po njej kakor obsedena. Primožek pa je bil celo tako hraber, da je s strehe skočil slonu na glavo in zarajal tam divji zamorski plea.

Tako je slon Jumbo postal junak dneva.

Trgovski samopomoči v Mariboru

izrekam iskreno zahvalo za izdatno podporo, ki mi je bila po smrti mojega soproga točno izplačana. — Priporočam vsakomur pristop k tej dobrodelni in kulantni instituciji.

Maribor, dne 29. januarja 1936.

Maver Ana s. r.

VSEMOGOČNI JE V SREDO, 29. T. M. POKLICAL K SEBI SVOJEGA ZVESTEGA, S POSLEDNJO TOLAŽBO OKREPČANEGA SLUŽABNIKA, NAŠEGA PREDRAGEGA SOPROGA, OČETA, STAREGA OČETA, BRATA IN STRICA, GOSPODA

FRANCA THEUERSCHUHA

ŽELEZN. UPOKOJENCA

NA BOŽJO NJIVO K SV. KRIŽU GA SPREMIMO V PETEK, DNE 31. JANUARJA OB 15 POPOLDNE IZ MRTVAŠKE VEŽE SPLOŠNE BOLNIŠNICE

LJUBLJANA, ŠOŠTANJ, TRST, DNE 29. JANUARJA 1936

ŽALUJOČE RODBINE:
THEUERSCHUH, VELKAVRH, BOLHAR, KUŽELJ
IN OSTALO SORODSTVO

Naznanjamo tužno vest, da je umrl v torek, 28. januarja, naš preljubi soprog, oče, stari oče, gospod

Josip Volavšek

sodni uradnik v pokoju

Pogreb blagopokojnega bo danes, dne 30. januarja 1936, ob 15.30 iz mrtvašnice pokopališča na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 31. januarja 1936 ob 8 zjutraj v frančiškanski cerkvi.

Maribor, dne 29. januarja 1936.

Žalujoči ostali.

V globoki žalosti naznanjamo tužno vest, da je Vsemogočni poklical k Sebi našega nadvse dobrega in ljubljenega brata, svaka in strica, preč. gospoda

Fortunata Končana

župnika in duh. svetnika v Sv. Pavlu pri Preboldu

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 30. januarja 1936 ob 10. uri dopoldne na župno pokopališče.

Celje, Planina pri Sevnici, Vransko, dne 27. januarja 1936.

Jože, brat; **Terezija** por. **Jurše, Cecilija** por. **Brezovšek**, sestri; **Alfonz Jurše**, svak; **Ela** in **Ida Jurše**, nečakinji ter vsi ostali sorodniki.

Franz Joseph Schneider: 20

Cesta brezbožnih

Novakovka se je sklonila daleč čez ograjo in še enkrat nasvetovaje zavpila: »Pojdite kar precej zraven, v prvem nadstropju. Mislim, da bo čisto gotovo!« Ko je v veži potihnilo, se je z mesnato roko narahlo udarila po stegnu. Potem je naslonila čelo na desno roko, ki je oklepala ograjo in se smejala, da je klecalo zabuhlo telo. Počasi se je zbrala in misel na položaj težko bolne jo je zresnila in boječe je vstopila s kislim obrazom v Stankovo kuhinjo.

Duhovnik je blodil po hiši zraven. Res je našel sorodno ime. Boječe je potrkal. Pogled postarnega moža je počasi iskal, da bi dojel čuden obisk. Potem so se zaloputnila vrata s tako silo, da se je stresla hiša. Omet je sipaje padel na tla. Znotraj se je glasno oznanjalo zadržano sovraštvo.

Zdaj je šel duhovnik čemerno spet navzdol in je poskusil v hiši, ki je stala na nasprotni strani. Vse zaman. Noben mrak ga ni več varoval, dan je osvetljeval njegovo zasovraženo obleko, otroci so vpili za njim in z oken mu je letelo zaničevanje odraslih. Razočaran, do duše razočaran, je moral spet iti.

18.

Ker je bilo preležano telo bolnice od duševnih bojev, ki so ga napol v nezavesti napadali, uničeno, je slabost brezmejno in hitro legala nanj. Neskončno in prazno čakanje na duhovnika je požrlo zadnji pogum iz vdrtih prsi. S strašno hitrostjo se je pripravljala zadnja stopnja, končno odrešenje.

Široko odprta usta so v sunkih hlastala po zraku in ga kmalu spet v kratkih, odtrganih sunkih izrivala, ker ga že strta pljuča niso mogla več predelavati.

Mrzlica se je razrasla, ker ni več našla upora v razdivjani krvi. Počasi sta ugašali svetloba in barva v še zmeraj bojujočem se obrazu. Hitro so upadla podvotljena lica, in ostro je strmel nos, neprevarljivo znamenje bližnje smrti. Skrivnostni življenjski sijaj kože je izginil. Pokazale so se strašne kosti, okrog izčrpanega vratu so se vrtale zádrge stiske prav do valečih se prsi. Mrzel znoj si je iskal odtokov, v katerih je migljajoč obstal. Vsak dih je napel vratne mišice do raztrganja, da jih je kmalu spet spustil, da so izčrpane splahnele. Vsa njena lepota in ljubkost je uvenela. Trpljenje je prosilo za sočutje.

In vendar so se onemogle, trudne oči obupno branile rastoče smrtne noči in bolno telo se je upiralo dušitelju z zadnjo, nepojasnjeno močjo, ki je zdravo telo ni moglo izločiti. Ta se mogoče sprosti ob grozi pred strašno smrtjo v kostnem mozgu ali mu nenadno priteče od zunaj iz uporniškega nagona, ki vse živeče spričo smrti s strašno silo priganja.

V Mariji Slovnikovi ta obupna protiobramba ni bilo nagnjenje k življenju, tudi ne strah pred smrtjo, ampak nepotišano hrepenenje, trpljenja polno koprnenje, mučna lakota po tolažbi njene vere.

Pozabila in darovala je že svojega otroka, ki je bil zraven nje v zibelki, skrb svojih zdravih dni ter svoje meso in kri. Najsilnejše v človeku, materinska ljubezen, je bila mrtva. Toda strah, da bo morala iti nepripravljena na skrivnostno temno, zagonetno pot v večnost, je še živel in je prepovedal dobojevanemu telesu večni mir, po katerem je v sunkih hrepenela.

Čeprav je vedela, da je tudi zadnji, najmanjši greh njenega kratkega življenja bil odvzet od nje v trpljenju,, v trpinčenju njenega zakona in da je tudi odsev krivde padel od nje, je vendar ostala groza pred večnim Sodnikom kot grizoč črv v umirajočem srcu. Na njenih nogah je še visel zemski svinec, njena duša je že mežikala v somraku večnosti in zadnji plamen njenega življenja je osamljeno gorel v mrtvaški sobi. Za nobenega ni vedela okrog sebe, ki bi z njo nosil v srcu istega Boga, s to mislijo se je pogreznila v noč in se tu in tam prebudila ter se bojevala proti zadnjemu dopolnjenju. Samo njen Odrešenik, njen Odkupnik, njen Bog je še plaval v njenih mislih, kot je nekoč plaval v zmešnjavi nerojenih svetov. Ta raztrganost je drhtela po možganih, ki so bili sežgani od mrzlice in jih je prerivala, kot razkosan črv, čigar konci se naprej krivijo v podzavestni bolečini. Z neskončno dobrim sluhom umirajočih so zasledovala njena ušesa vsak šum, posebno odpiranje vrat. Če so se potem trepalnice svinčeno zaprle, je spet vzela s seboj trdo, grozno razočaranje v svojo strašno osamljenost, dokler se je ni usmilila globoka omračitev.

•

To trpljenje je trajalo cele ure in je zdaj šlo počasi proti koncu. »Edica — Stanko —!« Okrnjeno je jecljala obe imeni zdaj pa zdaj. In ta poziv je gonil Novakovo Edico kot brezumno ven v vežo, k stopnicam, prav doli na cesto. Do bolečine si je nagledala oči in do trudnosti se je načakala. Pod sipino njenih grehov je vstalo sveto razpoloženje, ki ga sicer ni nikoli poznala. Sklonjena nad umirajočo je mogla celo tiho moliti. V Marijinem obrazu je ležal okamenel strah. Na otrdelih očeh brezbožnikov, ki so stali okrog njene postelje, si je privzela obup. Tako je bila njena zadnja ura blazna. Koprneče je ležala v puščavi. — Nobena mrtvaška luč ni gorela in tudi noben pogled v tolažeči obraz Kristusa ji ni bil dodeljen. Pogosto so se usta grenko spačila, jecljala je: »Stanko.« Potem se je katera od žensk sklonila nadnjo in sočutno poizvedovala: »Kaj pa je, Marija? Stanko bo precej prišel!«

In potem so se zlomljene oči spet odprle kot rane, ki se zdravijo, usta in celo telo je nekaj hotelo, toda moči ni bilo.

Ponudili so ji pijače, toda ustnice niso marale nobenega telesnega krepčila.

Jokanje žensk je sililo prav v njeno mrtvaško noč. Toda nobena molitev ni šla z njo na pot, samo votle tožbe. Kolena okoli stoječih so klecala, toda nobeno se ni sklonilo pred veličastvom smrti. — Sledili so njenemu trpljenju, njenemu grgranju, njenemu nemiru v očeh ,gledali so njeno umiranje, kot gledajo poginjajočo žival z najvišjim sočutjem, ne da bi videli, da za to grmado človeške reve sveti velika luč, ki bo kmalu razjasnila to revo.

Ženske so se druga za drugo poskrile. Zmeraj bolj strašno je bilo. Iskale so, pa niso vedele, česa so pogrešale v tej mogočni uri. Strmele so v razdejanje, gledale razvaline, pa niso našle nobene pojasnitve. Strah je grabil vse s strašno silo in mrtvaška soba se je praznila, čim bolj odločilen je postajal boj. Novakova Edica je vstala.

»Marija, zdaj bo prišel Stanko,« jo je zmeraj spet tolažila. In videlo se je, da je v možganih še nekaj živelo, kajti oči so se zaman poskušale odpreti.

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Viktor Cenčič.